

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Σχολή Επιστημών Υγείας
Τμήμα Νοσηλευτικής

«Τρόφιμοι σωφρονιστικών ιδρυμάτων με
ιστορικό βίαιης συμπεριφοράς. Ο ρόλος του
ιατροδικαστικού νοσηλευτή.»

Φοιτήτρια: Μέτου Παγώνα

A.M.:16861

Εισηγητής : Αναπληρωτής Καθηγητής

Δρ. Μαντζούκας Στέφανος

Ακαδημαϊκό έτος: 2018-2019

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	3
Περίληψη	4
Abstract	5
Κεφάλαιο 1	6
1.1. Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 2	8
2.1. Στόχοι	8
Κεφάλαιο 3	9
Βιβλιογραφική ανασκόπηση	9
3.1 Ορισμός/οι.....	9
3.2 Η ψυχική διαταραχή.....	9
3.3 Νοσηλευτικοί ρόλοι	11
3.3.1. Ο Ιατροδικαστικός Νοσηλευτής στα επείγοντα περιστατικά	12
3.3.2.Κλινικός Ιατροδικαστικός νοσηλευτής	12
3.3.3.Ιατροδικαστικός νοσηλευτής- εξεταστής σεξουαλικών υποθέσεων.....	13
3.3.4.Ιατροδικαστικός- σωφρονιστικός νοσηλευτής.....	14
3.3.5 Ο ρόλος του νοσηλευτή στην πρόληψη και το αρχικό στάδιο.....	14
3.3.6 Ο ρόλος του νοσηλευτή κατά την επιστροφή του ατόμου στο σπίτι	15
3.4 Κριτική ανάλυση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας.....	16
3.5 Σύνοψη των σημαντικών σημείων της βιβλιογραφίας που αφορά το.....	17
Κεφάλαιο 4	19
4.1.ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	19
4.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.....	20
4.3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ/ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	22
4.4. ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	22
Κεφάλαιο 5	43

1.Το φαινόμενο της βίας	43
2.1.Ιατροδικαστική νοσηλευτική Ο ρόλος του ιατροδικαστικού νοσηλευτή	45
2.2 Εκπαίδευση και κατάρτιση	52
3.Τι συμβαίνει στην Ελλάδα	54
4.Ηθικές προεκτάσεις του θέματος	55
Κεφάλαιο 6	58
Συζήτηση.....	58
Κεφάλαιο7	60
Συμπεράσματα	60
Βιβλιογραφία	62
Ιστοσελίδες	66

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά την οικογένεια μου και τους φίλους μου για την υποστήριξη τους, καθώς και τον επιβλέποντα καθηγητή μου Δρ. Μαντζούκα Στέφανο για την καθοδήγηση του, καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Περίληψη

Εισαγωγή: Γίνεται μια εισαγωγή στο θέμα της εργασίας υπογραμμίζοντας της βασικές έννοιες, της βίας του ψυχικά άρρωστου παραβάτη και της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής και μια σύντομη παρουσίαση των κεφαλαίων της εργασίας.

Σκοπός: Επιπροσθέτως παρουσιάζεται ο σκοπός για τον οποίο δημιουργήθηκε η ακόλουθη εργασία. Αυτός είναι η ανάδειξη της ανάγκης αυτής της ειδικότητας του νοσηλευτικού κλάδου στην ελληνική κοινωνία. Στη συνέχεια γίνεται η ανάλυση της μεθόδου και του υλικού που χρησιμοποιήθηκε για την συγγραφή της εργασίας.

Μεθοδολογία: Η μέθοδος είναι συστηματική ανασκόπηση και έγινε χρήση δεδομένων από άρθρα και βιβλία που υπάρχουν στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία σε ηλεκτρονική μηχανή αναζήτησης καθώς και στις βιβλιοθήκες των τμημάτων της νοσηλευτικής στο Τ.Ε.Ι. Ηπείρου και του πανεπιστημίου της Primorska στη Σλοβενία.

Αποτελέσματα: Ακολουθούν τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας που έγινε. Επιγραμματικά αναφέρονται οι υποκατηγορίες του κλάδου, η σημασία του επαγγέλματος σε κοινωνικό επίπεδο, η εκπαίδευση και οι δεξιότητες που χρειάζεται να αποκτήσει ο ιατροδικαστικός νοσηλευτής. Γίνεται μια μεγαλύτερη ανάλυση όσον αφορά το ρόλο του σωφρονιστικού ιατροδικαστικού νοσηλευτή και για τα ηθικά ζητήματα που υπάρχουν στις φυλακές, διεθνώς και στην Ελλάδα.

Συμπεράσματα: Γίνεται κατανοητό μέσα από την εργασία το πρόβλημα της δημόσιας υγείας, που ονομάζεται βία, την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ψυχικά νοσούντων παραβατών, την ανάγκη αποκατάστασης αυτού και την συμβολή των ιατροδικαστικών νοσηλευτών, καθώς πως έχει γίνει μια αρχή και στην Ελλάδα.

Λέξεις- κλειδιά: ιατροδικαστική νοσηλευτική, βίαιη συμπεριφορά, τρόφιμοι σωφρονιστικών ιδρυμάτων, σωφρονιστικά ιδρύματα και νοσηλευτική θεωρία.

Abstract

Introduction: The current BSc dissertation highlights the basic concepts, violence of the mentally ill offender and forensic nursing and a brief presentation of the chapters of the work.

Scope: The scope of this thesis is the indicator of the need for this specialty of the nursing sector in Greek society. Then the analysis of the method and the material used for writing the work is done.

Methodology: The method is systematic review and the use of data from articles and books that exist in Greek and foreign literature in the electronic search engine as well as in the libraries of nursing departments at TEI. Of the Epirus and the University of the Capital in Slovenia.

Results: The importance of the profession at the social level, the education and skills needed by the nurse. There is a greater analysis of the role of the Prison Medical Officer and the ethical issues that exist in prisons internationally and in Greece.

Conclusions: The problem of public health, called violence, the violation of the human rights of mentally ill offenders, the need to rehabilitate it and the contribution of hospital nurses, as it has also begun in Greece.

Keywords: forensic nursing, violent behavior, prisoners, prisons and nursing theory.

Κεφάλαιο 1

1.1. Εισαγωγή

Παγκοσμίως έχει παρατηρηθεί πως το φαινόμενο της βίας έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις. Η βία έχει συζητηθεί αρκετά από τις ανθρωπιστικές, νομικές και τις επιστήμες υγείας. Πολλά από τα άτομα που έχουν προβεί σε μια βίαια πράξη, στους εαυτούς τους ή σε κάποιον άλλον πάσχουν από κάποια ψυχική νόσο. Η βία δεν κάνει καμία διάκριση είτε σε φύλο, είτε σε ηλικία, είτε από την πλευρά του θύτη είτε από την πλευρά του θύματος (Dahlberg & Krug, 2006).

Τα θύματα ή/και οι οικογένειες αυτών χρήζουν ιδιαίτερης μεταχείρισης λόγω της τραυματικής εμπειρίας, χρειάζονται υποστήριξη για να μπορέσουν να περιγράψουν με λέξεις το βίωμα τους και να συνεχίσουν τις απαραίτητες διαδικασίες. Από την άλλη πλευρά και οι θύτες ή/και οι οικογένειες αυτών χρήζουν ιδιαίτερης μεταχείρισης, για να αντιληφθούν την πράξη τους και λάβουν την ανάλογη φροντίδα. Από τις δύο πλευρές η φροντίδα που δέχονται και τα στοιχεία που συλλέγονται χρειάζονται να συζητηθούν και να εμφανιστούν αντίστοιχα στο δικαστήριο (Dash, 2016).

Η ειδικότητα του ιατροδικαστικού νοσηλευτή δίνει επιπλέον ένα δίκτυο φροντίδας. Μια ειδικότητα που όσοι την ακολουθούν εκπαιδεύονται στην κατάλληλη διαχείριση αυτών των περιστατικών. Επιπλέον εκπαιδεύονται στην άρτια συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων και λαμβάνουν εκπαίδευση σε νομικά θέματα (Lynch, 2011).

Η παρούσα εργασία διαπραγματεύεται το ρόλο του ιατροδικαστικού νοσηλευτή ξεκινώντας με το κεφάλαιο δύο, όπου αναφέρονται οι λόγοι και η συλλογιστική για τους οποίους έγινε η συγγραφή της και με κυριότερο την ανάγκη της ειδικότητας στον ελληνικό χώρο. Ακολουθούν στο κεφάλαιο τρία η αποσαφήνιση των βασικών εννοιών της εργασίας και η κριτική ανάλυση της βιβλιογραφίας. Το τέταρτο κεφάλαιο αφιερώνεται στην δημιουργία της επιστημονικής ερώτησης, την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, η διαδικασία της ηλεκτρονικής αναζήτησης και ανάλυση του δείγματος. Στο κεφάλαιο πέντε ακολουθεί η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Αναλύεται το φαινόμενο της βίας, οι ρόλοι των ιατροδικαστικών νοσηλευτών, η εκπαίδευση που λαμβάνουν, τι συμβαίνει στην Ελλάδα και τα ηθικά ζητήματα γύρω από το θέμα. στο επόμενο κεφάλαιο γίνεται συζήτηση όσων αναφέρθηκαν στο κεφάλαιο πέντε. Δηλαδή παρουσιάζεται επιπλέον βιβλιογραφία που υποστηρίζει ή

αντικρούει τις παραπάνω απόψεις, η εργασία κλείνει με τα συμπεράσματα που πηγάζουν από τα κεφάλαια πέντε και έξι.

Κεφάλαιο 2

2.1. Στόχοι

Στην Ελλάδα οι ποινικοί παραβάτες με ψυχικές διαταραχές φιλοξενούνται από τα μεγάλα ψυχιατρεία μαζί με τους υπόλοιπους ασθενείς. Μετά το πέρας της θεραπείας επιστρέφουν στα σωφρονιστικά ιδρύματα χωρίς να δέχονται πλέον την ανάλογη φροντίδα, καθώς στην χώρα υπάρχει έλλειψη κατάλληλων υπηρεσιών (Καραμίντζιος, 2015). Αυτά τα άτομα εκτίουν την ποινή τους και το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών επιστρέφουν μετά από κάποιο διάστημα στη φυλακή καθώς έχουν διαπράξει πάλι κάποιο ποινικό αδίκημα. Η εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας έχει ως στόχο να αναδείξει τα πλεονεκτήματα και την αναγκαιότητα της ειδικότητας του ιατροδικαστικού νοσηλευτή

Για να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος η παρούσα εργασία σκοπεύει:

- i. να διεξάγει μια δευτερογενή συστηματική ποιοτική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας αναφορικά με την ιατροδικαστική νοσηλευτική.
- ii. να αναλύσει τα δεδομένα που συλλέχθηκαν
- iii. να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της ανάλυσης και τα συμπεράσματα.

Κεφάλαιο 3

Βιβλιογραφική ανασκόπηση

3.1 Ορισμός/οι

Η ιατροδικαστική νοσηλευτική επιστήμη ορίζεται ως ο συνδυασμός της εφαρμογής υγειονομικής περίθαλψης με την βιο-ψυχοκοινωνική εκπαίδευση του νοσηλευτή σε ιατροδικαστικές περιπτώσεις κατόπιν εγκληματικής δραστηριότητας, όπως είναι η πρόκληση τραυματισμού ή/και θανάτου καθώς και η κακοποίηση. Η συγκεκριμένη επιστήμη γεφυρώνει την επιστήμη της νοσηλευτικής με το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης (Miller *et al.*, 2010).

Ο όρος ιατροδικαστικός νοσηλευτής ήταν αμφιλεγόμενος για την περιγραφή της ειδικότητας λόγω της σημασίας της λέξεως και αν όντως υπάρχει αυτός ο νοσηλευτικός ρόλος. Στο λεξικό, ο όρος ιατροδικαστικός για τους επιστήμονες αφορά την έρευνα μιας υπόθεσης για την αξιολόγηση των νομικών σκοπών. Σχετικά με την ψυχιατρική ο όρος αφορά πρωτίστως την δικαιοσύνη παρά την θεραπεία του ατόμου. Αναφορικά με την νοσηλευτική ο ιατροδικαστικός χρησιμοποιείται για την διαδικασία των διαδοχικών σταδίων της δικαστικής διαχείρισης της εγκληματικής συμπεριφοράς, σχετιζόμενη άμεσα με τη θεραπεία του ατόμου. Στις Η.Π.Α. ο ιατροδικαστικός νοσηλευτής έχει στο επίκεντρο το θύμα περισσότερο, ενώ στην Μεγάλη Βρετανία τον θύτη.(Lawrence, 1997).

Ο ιατροδικαστικός νοσηλευτής παρέχει εξειδικευμένη ολιστική φροντίδα στο θύτη ή στο θύμα και στις οικογένειες αυτών και παράλληλα είναι κατάλληλα εκπαιδευμένος, έτσι ώστε να συλλέξει και να παρουσιάσει τα δεδομένα της υπόθεσης στο δικαστήριο με σκοπό την απόδοση της δικαιοσύνης.

3.2 Η ψυχική διαταραχή

Η επικινδυνότητα και η απρόβλεπτη συμπεριφορά αποτελούν κύρια στοιχεία της δημόσιας συμπεριφοράς ατόμου με ψυχική διαταραχή. Σε πολλές χώρες άτομα με ψυχικές διαταραχές θεωρούνται πιο πιθανά να διαπράξουν ένα ποινικό αδίκημα. Επιδημιολογικές έρευνες απέδειξαν πως μια ψυχική διαταραχή μπορεί να αποτελέσει παράγοντα κινδύνου για την εμφάνιση βίαιης συμπεριφοράς (Eronen, 1998).

Υπάρχουν τρεις αρχές που χρειάζεται να μελετήσει κάποιος για να προσεγγίσει την απάντηση αν η βία σχετίζεται με κάποια ψυχική διαταραχή.

Πρώτη αρχή: να παρακολουθηθούν τα άτομα που δέχονται θεραπεία σε ψυχιατρικά ιδρύματα αν εμφανίζουν βίαιη συμπεριφορά.

Δεύτερη αρχή: να μελετηθούν τα άτομα με ψυχικές διαταραχές τα οποία έκαναν χρήση βίας αν ήρθαν αντιμέτωποι με την δικαιοσύνη.

Τρίτη αρχή: να μελετηθούν ήδη υπάρχουσες επιδημιολογικές μελέτες από διάφορες περιοχές, για άτομα που εμφανίζουν κάποιο ψυχιατρικό νόσημα σε συνδυασμό με βίαιη συμπεριφορά, αλλά βρίσκονται εκτός ψυχιατρικής κλινικής και δεν ήρθαν αντιμέτωποι με τον νόμο (Eronen, 1998).

Τα άτομα με μια ψυχιατρική ασθένεια φέρουν το στίγμα των βίαιων και επικίνδυνων ατόμων. Σε ένα μέρος της βιβλιογραφίας αναφέρεται η καταπολέμηση του στερεότυπου αυτών των ατόμων, αλλά τελευταίες έρευνες δείχνουν πως η ψυχική ασθένεια με την βία είναι ως ένα βαθμό αλληλένδετες. Αυτό που δεν έχει αποδειχθεί ακόμα είναι αν η βίαιη συμπεριφορά προϋπάρχει στο άτομο ή είναι αιτία της ψυχικής ασθένειας (Arboleda-Flórez, 1998).

Επιδημιολογικές μελέτες σε φυλακές σε διάφορες πόλεις του κόσμου λαμβάνουν χώρα από τη δεκαετία του '40, οι οποίες μελετούν την σχέση των ψυχικών διαταραχών με τη βία στους τροφίμους των σωφρονιστικών ιδρυμάτων. Πιο συγκεκριμένα μελέτες από το 1944- 1995 που πραγματοποιήθηκαν σε φυλακές της δυτικής Ευρώπης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (Η.Π.Α) έδειξαν πως είναι πιθανότερο άτομα με ψυχική ασθένεια να έχουν βίαιη συμπεριφορά, πως μεγαλύτερη εμφάνιση έχει σχιζοφρένεια στα δείγματα που μελετήθηκε, καθώς και οι άνδρες είναι περισσότεροι συγκριτικά με τις γυναίκες (Eronen, 1998).

Σε μια άλλη επιδημιολογική μελέτη που πραγματοποιήθηκε σε 12 χώρες, με δεδομένα από το 1966-2001 και περιλάμβανε 22790 πελάτες σωφρονιστικών ιδρυμάτων με μέσο όρο ηλικίας τα 29 έτη τα αποτελέσματα έδειξαν τα εξής: 81% ήταν άνδρες με το 3-7% να πάσχουν από ψυχωτική ασθένεια, το 10% να έχουν μανιοκατάθλιψη, το 65% να πάσχει από διαταραχή προσωπικότητας εκ του οποίου το 47% ήταν επίσης αντικοινωνικοί. Το 26% των ανδρών είχαν βίαιες πράξεις στο ιστορικό τους. Στο γυναικείο πληθυσμό παρουσιάζονταν τα εξής ευρήματα: 4% αυτών ήταν ψυχωτικές, 12% με μανιοκατάθλιψη ενώ διαταραχή προσωπικότητας παρουσίαζε το 42% εκ του οποίου ποσοστού οι μισές γυναίκες είχαν επίσης αντικοινωνική συμπεριφορά. Επιπροσθέτως η έρευνα έδειξε πως τα άτομα μέσα στη φυλακή είχαν πολλές

περισσότερες πιθανότητες να πάσχουν από μια ψυχιατρική νόσο από ότι ο υπόλοιπος πληθυσμός εκτός φυλακών (Fazel and Danesh, 2002).

Συμπληρωματικά σε μια ακόμα μελέτη από 61000 τροφίμους φυλακών στο Τέξας αποδείχθηκε πως αυτοί που έκαναν χρήση ουσιών ενώ ήταν ψυχικά ασθενείς είχαν περισσότερες πιθανότητες να διαπράξουν ξανά εγκληματική ενέργεια σε διάστημα 6 ετών συγκριτικά με άτομα που έκαναν μόνο χρήση ουσιών ή μόνο έπασχαν από μια ψυχική νόσο (Baillargeon, 2010).

Τέλος τα σωφρονιστικά ιδρύματα έχουν εξυπηρετήσει πολλές δεκαετίες τώρα κοινωνικούς και πολιτικούς σκοπούς. Ο σκοπός της υπάρξεως τους είναι διττής σημασίας. Αρχικά προστατεύουν την κοινωνία από άτομα με εγκληματικό προφίλ με τον εγκλεισμό αυτών. Επιπλέον φέρουν την ευθύνη να συμμορφώσουν τον παραβάτη σύμφωνα με τους νόμους έτσι ώστε με την επανένταξη του στην κοινωνία μετά την αποφυλάκιση του να εναρμονιστεί με τον κοινωνικό περίγυρο και να μην αποτελεί απειλή (Trestman, 2014).

Τα δεδομένα των εποχών αλλάζουν και μαζί οι ανάγκες της ανθρωπότητας. Έτσι υπάρχει μια γενική εξέλιξη, στα πλαίσια της οποίας προοδεύει και ο νοσηλευτικός κλάδος. Σήμερα η νοσηλευτική επιστήμη έχει αρκετές αναγνωρισμένες ειδικότητες παγκοσμίως με ρόλους πιο σύνθετους.

3.3 Νοσηλευτικοί ρόλοι

Κατά τον International Association of Forensic Nursing (I.A.F.N.), (2017). ο ιατροδικαστικός νοσηλευτής είναι αυτός που ειδικεύεται στην φροντίδα ασθενών οι οποίοι είναι θύματα ή/και θύτες μιας τραυματικής ενέργειας, η οποία πραγματοποιήθηκε εκ προθέσεως ή ακούσια. Αυτές οι ενέργειες μπορεί να είναι σεξουαλική κακοποίηση, ενδοοικογενειακή βία, παραμέληση καθώς και άλλες μορφές εγκληματικών πράξεων. Επιπλέον ο ρόλος του παίζει σημαντικό ρόλο στην εξάλειψη της βίας, καθώς συλλέγει αποδεικτικά στοιχεία και δίνει μαρτυρίες όπου μπορούν βοηθήσουν στην δίωξη ή/και στη σύλληψη των δραστών.

Πιο συγκεκριμένα, ο ρόλος του ιατροδικαστικού νοσηλευτή μπορεί να στηριχθεί σε τέσσερις ενέργειες:

- Αναγνώριση
- Συλλογή

- Τεκμηρίωση
- Διατήρηση των αποδεικτικών στοιχείων.

3.3.1. Ο Ιατροδικαστικός Νοσηλευτής στα επείγοντα περιστατικά

Η ύπαρξη του ιατροδικαστικού νοσηλευτή στο τμήμα των επειγόντων περιστατικών είναι σημαντικός επειδή έχει τις γνώσεις να αντιμετωπίσει άτομα που δέχθηκαν βία και να κερδίσει πολύτιμο χρόνο (Mcgillivray, 2005).

Οι ρόλοι των νοσηλευτών στον τομέα του νομικού πλαισίου μιας κοινωνίας ποικίλλουν. Νοσηλευτές φυλακών, νοσηλευτές σε κέντρα υποδοχής μεταναστών, νοσηλευτές- εξεταστές σεξουαλικής επίθεσης ή ιατροδικαστικοί εξεταστές σεξουαλικής επίθεσης, νοσηλευτές σε κέντρα αναφοράς σεξουαλικής επίθεσης καθώς και σε ομάδες ανταπόκρισης σε ίδιες υποθέσεις, νοσηλευτές- εξεταστές παιδικής κακοποίησης, όπως επίσης ιατροδικαστικοί νοσηλευτές που ερευνούν θανάτους είναι μερικοί από τους ρόλους του νοσηλευτικού προσωπικού στο σύστημα της δικαιοσύνης (Dash, 2016).

Το 1998 ο Σύλλογος Νοσηλευτών Έκτακτης Ανάγκης (Σ.Ν.Ε.Α.) των Η.Π.Α. έθεσε ως ζήτημα, πως οι νοσηλευτές που εργάζονται στα επείγοντα περιστατικά, είναι αναγκαίο, να κατέχουν γνώσεις ιατροδικαστικού περιεχομένου. Ο λόγος αυτού ήταν ο αριθμός των θυμάτων καθημερινά στο τμήμα επειγόντων και η αναγκαιότητα της σωστής διαχείρισης των περιστατικών από την πλευρά των νοσηλευτών (Lynch, 2011).

3.3.2.Κλινικός Ιατροδικαστικός νοσηλευτής

Ο παρέχων φροντίδα σε τραυματίες εγκληματικών ενεργειών ή/και συλλέγει στοιχεία από την σωρό κάποιου σε μονάδα υγείας. Επιπροσθέτως είναι υπεύθυνος υπεράσπισης του ασθενούς ή του αποθανόντος και της οικογένειας αυτού μέσα από την ορθή αναγνώριση, συλλογή και τεκμηρίωση των αποδεικτικών στοιχείων (Λουλούδης, 2014). Σε περιπτώσεις θανάτου ο νοσηλευτής χρησιμοποιεί όλο το γνωστικό πεδίο που κατέχει για όλες τις πτυχές στην έρευνα του θανάτου και η διαδικασία χωρίζεται σε τρεις τομείς:

- Στην έρευνα του μοιραίου συμβάντος.
- Στην φροντίδα της οικογένειας και των επιζώντων (εφόσον αυτοί υπάρχουν).

- Τις επιπτώσεις που μπορεί το γεγονός να προκαλέσει στην κοινωνία (Dash, 2016).

3.3.3.Ιατροδικαστικός νοσηλευτής- εξεταστής σεξουαλικών υποθέσεων

Ένας από τους δυσκολότερους ρόλους στον τομέα της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής. Στα προγράμματα κατάρτισης για αυτήν την ειδικότητα οι νοσηλευτές εκπαιδεύονται πώς να φροντίζουν κατάλληλα τα θύματα σεξουαλικής επίθεσης και ταυτοχρόνως να συλλέγουν τα αποδεικτικά στοιχεία και να τα αξιολογούν σωστά, καθώς δεν είναι λίγες οι φορές, που τα αποδεικτικά στοιχεία ήταν ενάντια του θύματος. Επιπροσθέτως ο νοσηλευτής της συγκεκριμένης κατηγορίας παρουσιάζεται ως μάρτυρας στο δικαστήριο και καταθέτει σύμφωνα με τα στοιχεία που σύλλεξε. Ένας ρόλος με μεγάλη ευθύνη ως προς το άτομο που δέχεται φροντίδα και τη δικαιοσύνη με αποτέλεσμα οι νοσηλευτές να έρχονται σε δίλημμα μεταξύ των δύο ρόλων τους (φροντιστές και συλλέκτες αποδεικτικών στοιχείων) καθώς και να καταρρέουν ψυχολογικά (Downing and Mackin, 2012).

Στα κέντρα αναφοράς και στις ομάδες ανταπόκρισης σε σεξουαλική κακοποίηση τα θύματα δέχονται ολιστική φροντίδα από τους νοσηλευτές. Τα θύματα μπορεί να είναι άνδρες και γυναίκες, νεότερης ή μεγαλύτερης ηλικίας, καθώς παιδιά και έφηβοι. Υπάρχουν υποκατηγορίες στον κλάδο, οι οποίες βοηθούν τον επαγγελματία υγείας, στην προκειμένη περίπτωση τον νοσηλευτή, να ειδικευτεί κατάλληλα για την παροχή ορθότερης φροντίδας ανάλογα το φύλο και την ηλικία του θύματος (Dash, 2016).

Η σεξουαλική κακοποίηση είναι αποδεδειγμένα ενάντια στα ανθρώπινα δικαιώματα του κάθε ατόμου και διώκεται ποινικά. Πιο συγκεκριμένα σε παλαιότερα χρόνια δεν λαμβανόταν υπόψη η βίαιη συμπεριφορά του συζύγου προς τη σύζυγο κάτι το οποίο δεν ισχύει πλέον και μιλάμε για ενδοοικογενειακή βία. Πολλοί είναι οι σύλλογοι που έχουν δημιουργηθεί για να βοηθήσουν τις γυναίκες, καθώς είναι μεγάλος ο αριθμός αυτών που ακόμα σήμερα δεν αναφέρουν στις αρχές της πολιτείας την κακοποίηση που δέχτηκαν, όσον αφορά τα δικαιώματα τους κατά την εξέταση, μπορούν να την διακόψουν ανά πάσα στιγμή. Εάν θέλουν να συνεργαστούν εκτός από την κατάθεση η οποία έχει μεγάλη σημασία, μπορούν να δώσουν δείγμα ούρων, δείγμα του ρουχισμού τους κατά την ώρα της επίθεσης καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο που μπορεί να βοηθήσει στην συλλογή των στοιχείων. Σημαντικό σημείο στην διαδικασία είναι το

θύμα να αισθανθεί ασφάλεια και πως όντως το άτομο που έχει απέναντί της μπορεί να την βοηθήσει (Du Mont, 2009).

Έρευνες έχουν δείξει πως μια στις 7 γυναίκες έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά. Η κατάλληλη παροχή φροντίδας στα θύματα του βιασμού είναι ζωτικής σημασίας για δύο βασικούς λόγους:

A) για την οποιαδήποτε βλάβη που δέχτηκαν στο γεννητικό τους σύστημα, σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, τυχόν εγκυμοσύνη όπου λογικό είναι να είναι και ανεπιθύμητη καθώς και νοητική ή/και ψυχική διαταραχή.

B) καθώς επίσης τα αποδεικτικά στοιχεία μπορούν να βοηθήσουν στη σύλληψη και την καταδίκη του δράστη (Logan, 2006).

3.3.4. Ιατροδικαστικός- σωφρονιστικός νοσηλευτής

Στον αντίποδα μιας εγκληματικής ενέργειας βρίσκεται αυτός που την προκάλεσε και έρχεται αντιμέτωπος με τις αστυνομικές αρχές μιας κοινωνία. Πολύ πιθανό είναι αυτά τα άτομα να χρήζουν ιατρική παρακολούθηση, παρέμβαση και φροντίδα. Αυτή την παροχή φροντίδας παρέχει ο σωφρονιστικός νοσηλευτής, ο οποίος είναι εκπαιδευμένος κατάλληλα (Λουλούδης, 2014).

Η συγκεκριμένη ειδικότητα γεφυρώνει τη νοσηλευτική με το ποινικό δίκαιο μια πολιτείας. οι ιατροδικαστικοί νοσηλευτές είναι αυτοί που θα αποφασίσουν αν το άτομο που έχουν απέναντί τους είναι ψυχικά διαταραγμένο ή η συμπεριφορά οφείλεται στα ναρκωτικά και τι πρέπει να ακολουθήσει μετέπειτα. Επιπλέον ο νοσηλευτής συνεργάζεται με ομάδες φροντίδας ατόμων με ψυχικές διαταραχές, στα οποία προσφέρεται φροντίδα και εκτός φυλακής (Brown, 2012).

3.3.5 Ο ρόλος του νοσηλευτή στην πρόληψη και το αρχικό στάδιο

Ο αριθμός των ατόμων που παρουσιάζουν μια ψυχική διαταραχή αυξάνεται κάθε χρόνο. Συνάμα κάθε χρόνο παρουσιάζεται αύξηση των ιατροδικαστικών υποθέσεων (Doyle and Jones, 2013). Το νοσηλευτικό προσωπικό κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων στο χώρο της υγείας (Lynch, 2011), επιπροσθέτως το πρώτο άτομο έρχεται κανείς σε επαφή σε χώρο υγειονομικής περίθαλψης ανήκει στο νοσηλευτικό προσωπικό (Dash, 2016). Σε καθημερινή βάση οι νοσηλευτές χρειάζεται να

αντιμετωπίσουν ακραίες καταστάσεις βίας. Αυτές αφορούν κακοποίηση παιδιών, υπερηλίκων, γυναικών, οι οποίοι μπορεί να είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας (Λουλούδης, 2014).

Οι τελευταίες τρεις δεκαετίες ήρθαν με αρκετές κοινωνικές αλλαγές οι οποίες ανάγκασαν και το νοσηλευτικό προσωπικό σε τομείς της ψυχικής υγείας να αλλάξει. Πολλά νοσοκομεία που φιλοξενούσαν ψυχικά διαταραγμένα άτομα, μειώθηκαν δραματικά και στον αντίποδα χτίστηκαν περισσότερα σωφρονιστικά ιδρύματα, κάποια από αυτά υψίστης ασφαλείας. Επίσης τομείς υψίστης ασφαλείας δημιουργήθηκαν στα νοσοκομεία για να φιλοξενήσουν άτομα που ανήκουν στην κατηγορία των ψυχικά νοσούντων, των οποίων ο αριθμός έχει αυξηθεί και ιδιαίτερος αυτών που συνδυάζουν ψυχική διαταραχή και εφαρμογή βίας. Ο τομέας της ιατροδικαστικής ψυχικής νοσηλευτικής αναπτύχθηκε για να αντιμετωπιστούν οι παραπάνω αλλαγές (Brown, 2012).

Στις Η.Π.Α. ένα μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι η εμπορία λευκής σαρκός. Μελέτες απέδειξαν πως ο ρόλος του σωστά εκπαιδευμένου νοσηλευτή με ιατροδικαστικές γνώσεις είναι πολύ σημαντικός. Όταν είναι σε θέση να αναγνωρίσει τα εμφανή αλλά πόσο μάλλον τα σιωπηλά σημάδια στα κακοποιημένα θύματα τότε μπορεί πραγματικά να παρέχει βοήθεια σε αυτά (Cole, 2009).

Μια έρευνα από τις Η.Π.Α. δείχνει πως 96000 φυλακισμένοι παρουσιάζουν ψυχική διαταραχή με αποτέλεσμα να έχουν μεγάλα προβλήματα στην συμμόρφωσή τους και στην επανένταξή τους στην κοινωνία. Χρειάζεται να ακολουθήσουν θεραπευτική αγωγή, οι οποίες πολλές φορές είναι πολύπλοκες, όπως και η διαχείριση αυτών των ατόμων και χρειάζονται επαγγελματίες υγείας με ιδιαίτερες γνώσεις (Wolff, 2005)

3.3.6 Ο ρόλος του νοσηλευτή κατά την επιστροφή του ατόμου στο σπίτι

Υψίστης σημασίας κομμάτι του ρόλου του ιατροδικαστικού νοσηλευτή όσον αφορά τους παραβάτες του νόμου είναι και το διάστημα μετά την έκτιση της ποινής τους. Πολλοί από αυτοί μπορεί να ήταν χρήστες ουσιών και μετά την έξοδό τους από την φυλακή να υποτροπιάσουν. Επίσης αρκετοί από αυτούς λόγω του διαστήματος που πέρασαν στα σωφρονιστικά ιδρύματα έχουν αυτοκτονικές τάσεις και θεωρούνται σε υψηλό κίνδυνο το πρώτο διάστημα μετά την απόλυση τους. Σημαντικό εξίσου είναι αν αυτά τα άτομα ακολουθούν σωστά τη θεραπευτική τους αγωγή. Εκεί είναι το σημείο

που ξεκινάει η εποπτεία αυτών των ατόμων από των φροντιστή τους για να εκμηδενίσει την όποια ανεπιθύμητη εξέλιξη που μπορεί να έχει το άτομο (Jarrett, 2012).

Τα αποτελέσματα μιας μελέτης, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Μασαχουσέτη με δείγμα από τρία σωφρονιστικά ιδρύματα με θέμα την αυτό-φροντίδα των ατόμων, που εξέτισαν την ποινή τους και προσπάθησαν να επανενταχθούν στην κοινωνία έδειξαν επίσης πως ο ρόλος των νοσηλευτών είναι πολύ σημαντικός. Επιπροσθέτως η έρευνα απέδειξε πως οι νοσηλευτές, καθώς και άλλο υγειονομικό προσωπικό που εργάζεται στο σύστημα της δικαιοσύνης είναι σε θέση να εκπαιδεύσει όχι μόνο τους πελάτες, αλλά και το προσωπικό σε μια φυλακή. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να βελτιωθεί η ψυχική υγεία και να αποφευχθεί η επανάληψη μιας εγκληματικής πράξης (Maruca, 2017).

3.4 Κριτική ανάλυση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας

Η βία αποτελεί ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα της ανθρωπότητας, δυστυχώς. Πηγάζει συνήθως από παιδικά τραύματα, καθώς και για πολλά χρόνια ήταν ταυτόσημη με την ψυχική ασθένεια (Jacob, 2008). Παρουσιάζεται με πολλά πρόσωπα, σωματική, ψυχολογική, λεκτική και σε πολλούς χώρους όπως το σχολείο, ο επαγγελματικός χώρος (Garbacz-Bader & Gabriel 2010), υγειονομικές μονάδες καθώς και σωφρονιστικά ιδρύματα.

Οι τρόφιμοι των σωφρονιστικών ιδρυμάτων παρουσιάζουν αυξημένη βίαιη συμπεριφορά και πολλοί από αυτούς πάσχουν από ψυχικές ασθένειες, είτε από την αρχή του εγκλεισμού τους, είτε με την πάροδο αυτού (Brown, 2012). Σύμφωνα με τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι έγκλειστοι των φυλακών έχουν δικαίωμα σε υγειονομική περίθαλψη, καθώς πολλοί από αυτούς πέραν των ψυχιατρικών, πάσχουν και από παθολογικά προβλήματα, κάποια από αυτά επερχόμενα φυσιολογικά με το πέρασμα του χρόνου (Sasso, 2016)

Ο μοντέρνος κλάδος της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής παίζει ένα σημαντικό ρόλο σε αυτό το κομμάτι του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια. Οι νοσηλευτές αυτού του τομέα είναι κατάλληλα καταρτισμένοι για την παροχή φροντίδας ατόμων που εκτίουν την ποινή τους, καθώς τους βοηθούν για την επανένταξή τους στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο πριν και για κάποιο διάστημα μετά από αυτή. Φυσικά είναι ένα επάγγελμα με αρκετά προβλήματα, όπως είναι τα εμπόδια που συναντούν από την πολιτική των φυλακών (Sasso, 2016) και το άγχος της εργασίας τους λόγω των πελατών που

φροντίζουν και τις βίαιες καταστάσεις που αντιμετωπίζουν τα οποία οδηγούν σε σωματική και ψυχολογική εξουθένωση (Happell & Martin, 2003)

Επιπλέον αυτός ο κλάδος μπορεί να παρέχει σωστά φροντίδα σε θύματα κακοποίησης, διαφόρων ηλικιών και φύλου, στις οικογένειες θυμάτων που απεβίωσαν μετά από κακοποίηση. Επιπροσθέτως υποστηρίζουν τα δικαιώματα του θύματος, επιβιώσαντος ή μη, στην δικαιοσύνη (Miller et al, 2010). Σημαντική δεξιότητα της ειδικότητας είναι η ανεύρεση και η σωστή καταγραφή των αποδεικτικών στοιχείων και σημαντικό μέρος της πρακτικής τους είναι τα τμήματα επειγόντων περιστατικών (Lawrence, 1997, Logan, 2007).

Σχετικά με τα θύματα της βίας, έρευνες απέδειξαν πως δέχτηκαν καλύτερη φροντίδα από καταρτισμένους ιατροδικαστικούς νοσηλευτές στα επείγοντα, έχοντας την κατάλληλη ψυχολογική υποστήριξη και καθοδήγηση σχετικά με τις διαδικασίες που χρειάζονταν να ακολουθήσουν (Draughon et al., 2016, Plichta, 2007).

Σχετικά με τον πληθυσμό των αναμορφωτικών ιδρυμάτων, προγράμματα φροντίδας έχουν λειτουργήσει έτσι ώστε αυτά τα άτομα να μάθουν να προσέχουν οι ίδιοι των εαυτό τους (Maruca et al., 2017), να αντιλαμβάνονται τα λάθη τους, μέχρι στιγμής και να ετοιμάζουν μια νέα ζωή μετά την έκτιση της ποινής τους (Hayes & Dorothy, 2007).

Τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό στην παρούσα εργασία είναι να σημειωθεί η ανάγκη της εξειδίκευσης στην νοσηλευτική επιστήμη στην Ελλάδα (Καύκια, 2017) και να προχωρήσει ο κλάδος πέραν από το απαρχαιωμένο σύστημα των τεσσάρων ειδικοτήτων (Λουλουδής, 2014). Οι ανάγκες για εξειδικευμένη φροντίδα αυξάνεται με το πέρασμα του καιρού και ήρθε η εποχή στις οποίες το σύστημα υγείας του κράτους χρειάζεται να απαντήσει.

3.5 Σύνοψη των σημαντικών σημείων της βιβλιογραφίας που αφορά το δικό σου θέμα

Οι παραβάτες του νόμου συνεχίζουν να είναι ακόμα άνθρωποι και να έχουν δικαιώματα. Μελέτες παγκοσμίως έφεραν στο φως πως οι καταστάσεις που επικρατούν στα σωφρονιστικά ιδρύματα τις περισσότερες φορές είναι ενάντια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αποτελέσματα ερευνών έδειξαν πως οι περισσότεροι από τους

τροφίμους των φυλακών πάσχουν από ψυχικό νόσημα και χρειάζονται την βοήθεια ενός ειδικού. Στις περισσότερες χώρες το νοσηλευτικό προσωπικό έχει μεγάλη έλλειψη γνώσης όπως επίσης δεν του επιτρέπεται να εξασκήσει ελεύθερα το επάγγελμα του. Επακόλουθο αποτέλεσμα αυτού είναι οι έγκλειστοι να μην δέχονται την κατάλληλη φροντίδα και να μην μπορούν να επανενταχθούν στην κοινωνία. Οπότε γίνεται κατανοητό πως δεν εξαλείφεται η εγκληματική συμπεριφορά και το ποσοστό των παραβατών θα αυξάνεται ετησίως.

Ο τομέας της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής μπορεί να λύσει όλα τα παραπάνω προβλήματα. Κατάλληλα εκπαιδευμένοι επαγγελματίες υγείας, οι οποίοι ξεκινώντας από την μονάδα, το άτομο που χρειάζεται φροντίδα, μπορούν να βοηθήσουν με αυτό τον τρόπο μια ολόκληρη κοινωνία. Αυτός ο κλάδος είναι αρκετά ριζοσπαστικός στην Ελλάδα αλλά όπως και σε άλλες χώρες έτσι και εδώ υπάρχει η ανάγκη του έμπειρου εξειδικευμένου επαγγελματία στις φυλακές, ανηλίκων και ενήλικων, στα ψυχιατρικά ιδρύματα καθώς και στα επείγοντα περιστατικά των νοσοκομείων. Η παρούσα εργασία είναι μια προσπάθεια για να συμπληρωθούν τα κενά στην ήδη υπάρχουσα βιβλιογραφία.

Κεφάλαιο 4

4.1.ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η χρήση αποτελεσμάτων παλαιότερων ερευνητικών εργασιών που απαντάν σε νέα ερευνητικά ερωτήματα ή αναλύονται με νέες στατιστικές τεχνικές, ονομάζεται δευτερογενής έρευνα (Coyer and Gallo, 2005). Η ανάλυση των δεδομένων στην δευτερογενή έρευνα ονομάζεται μετα- ανάλυση καθώς είναι δεδομένα άλλων προγενέστερων μελετών που χρησιμοποιούνται για να απαντήσουν σε νέο ερώτημα ή για να δοκιμαστεί μια νέα στατιστική τεχνική (Mcart, Ph and Mcdouyl, 1985). Κατά τον Μαντζούκα (2009) μετα- ανάλυση καλείται η ανάλυση δεδομένων που προέρχονται από ποσοτικές έρευνες ενώ από ποιοτικές έρευνες ονομάζεται μετα- σύνθεση.

Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιείται συστηματική ανασκόπηση. Τα βήματα για την διεξαγωγή μιας συστηματικής ανασκόπησης είναι τα εξής:

Αρχικά πρέπει να διατυπωθεί το ερευνητικό ερώτημα, να σχεδιαστεί το ερευνητικό πρωτόκολλο και να αρχίσει η συγγραφή της έρευνας. Αφού γραφτεί η εισαγωγή και ο σκοπός της, ο συγγραφέας χρειάζεται να αναλύσει στην μεθοδολογία τα αρχικά κριτήρια της επιλογής ερευνών, να προσδιορίσει τις μηχανές αναζήτησης, των οποίων έκανε χρήση, καθώς και να αναλύσει τα ποσοτικά και τα ποιοτικά δεδομένα. Στη συνέχεια είναι η αναζήτηση στις ηλεκτρονικές βάσεις με επιστημονικά άρθρα. Η αρχική επιλογή γίνεται βασισμένη στους τίτλους και στις περιλήψεις, κατά πόσο απαντούν στο ερευνητικό ερώτημα. Σε επόμενο στάδιο βρίσκεται η καταγραφή και η ανάλυση των δεδομένων, ερμηνεύονται τα αποτελέσματα και τέλος γίνεται η παρουσίαση της ανασκόπησης (Μπελλάλη, 2011).

Επίσης ο Γαλάνης (2009) αναφέρει πως χρησιμοποιούνται εσφαλμένα σαν ταυτόσημες έννοιες η μετα- ανάλυση και η συστηματική ανασκόπηση. Επιπλέον επισημαίνει στο άρθρο του πως για να βγουν ασφαλή τα αποτελέσματα με την εφαρμογή της μετα- ανάλυσης χρήζει η ορθή σχεδίαση της συστηματικής ανασκόπησης.

Οι συστηματικές ανασκοπήσεις οδηγούν στα λιγότερο εσφαλμένα αποτελέσματα συγκριτικά με τις αφηγηματικές ανασκοπήσεις, καθώς οι δεύτερες έχουν αρκετά μειονεκτήματα, όπως ότι είναι υποκειμενικές, πως έχουν αδυναμία στη συλλογή

δεδομένων και στην ποιότητα αυτών (Γαλάνης, 2009). Σύμφωνα με τη Μπελλάλη (2011) οι συστηματικές ανασκοπήσεις είναι λίγες και είναι δύσκολο να τις καταλάβει ο αναγνώστης. Επιπλέον αναφέρει πως ένας εύκολος τρόπος για τον αναγνώστη είναι να αναφέρεται ο όρος συστηματική ανασκόπηση στον τίτλο του άρθρου όμως δεν απαντάται συχνά στην διεθνή βιβλιογραφία. Αντιθέτως χρησιμοποιούνται άλλες λέξεις- κλειδιά, όπως ακαδημαϊκή ανασκόπηση.

4.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Η δημιουργία καλά εστιασμένων ερωτημάτων είναι οδηγός για μια σωστότερη έρευνα. Η επίτευξη αυτού γίνεται με τα μοντέλα των κλινικών ερωτήσεων, ένα εκ των οποίων είναι η P.I.C.O. Τα αρχικά P.I.C.O. προέρχονται από τις λέξεις Population (P), Intervention (I), Comparison (C) και Outcome (O). Η έρευνα σχετίζεται με την έκβαση της παρέμβασης σε συγκεκριμένο πληθυσμό ασθενών (Huang et al, n.d).

Η ερευνητική ερώτηση της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης είναι: «Παρέχουν οι εξειδικευμένοι ιατροδικαστικοί νοσηλευτές καλύτερη φροντίδα σε άτομα με βίαιο χαρακτήρα, που έχουν προβλήματα με τον νόμο συγκριτικά με τους υπόλοιπους νοσηλευτές;» Μετάφραση στα αγγλικά: «Do specialized medical forensicians provide better care to people with a violent character who have problems with the law as compared to other nurses?»

Η διεξαγωγή της έρευνας γίνεται με τις μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο. Η χρήση του διαδικτύου έχει ελαχιστοποιήσει τον χρόνο της έρευνας. Απαραίτητα εργαλεία είναι η καλή γνώση αγγλικών και οι λέξεις κλειδιά. Ο όγκος πληροφορίας είναι μεγάλος και το περισσότερο μέρος αυτού είναι διατυπωμένος στην αγγλική γλώσσα (Τσαλαπατάνη, 2002). Με τις λέξεις κλειδιά ο επιστρεφόμενος αριθμός των άρθρων από την αναζήτηση είναι πιο άμεσα σχετιζόμενος με την κλινική ερώτηση και διαχειρίσιμος σε αριθμό (Havard, 2007). Μια καλύτερη αναζήτηση επιτυγχάνεται με τη χρήση των συντελεστών Boolean από τους οποίους πιο κοινοί είναι το AND, OR και NOT (Cronin et al, 2008)

Η κάτωθι συστηματική καταγραφή βασίστηκε στην υπάρχουσα βιβλιογραφία σχετικά με το θέμα της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής. Έγινε χρήση των διαδικτυακών βάσεων δεδομένων Google Scholar και PubMed. Επίσης ακολούθησε και χειροδιαλογή από την βιβλιοθήκη του τμήματος Ιωαννίνων του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, καθώς και από την βιβλιοθήκη του τμήματος επιστημών υγείας του Πανεπιστημίου της Primorska, στη

Σλοβενία. Χρησιμοποιήθηκαν οι κάτωθι λέξεις- κλειδιά στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα: ιατροδικαστική νοσηλευτική (forensic nursing),βίαιη συμπεριφορά (violent behavior),τρόφιμοι σωφρονιστικών ιδρυμάτων (prisoners),σωφρονιστικό ίδρυμα (prison) και νοσηλευτική θεωρία (nursing theory) από το 1995 έως σήμερα, σε περιοδικά που είχαν σχέση με νοσηλευτική (nursing). Επιπροσθέτως έγινε χρήση του συντελεστή AND και οι λέξεις τοποθετήθηκαν εντός εισαγωγικών για να γίνει ανίχνευση με τους ακριβείς όρους.

Οι αναζητήσεις είχαν την παρακάτω σειρά και αποτελέσματα:

1. Σε πρώτο στάδιο έγινε αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Google Scholar» στα ελληνικά και αποτελέσματα 5 άρθρων ήρθαν πίσω μόνο με τις λέξεις ιατροδικαστική νοσηλευτική, ενώ οι υπόλοιποι συνδυασμοί δεν απέφεραν αποτελέσματα.
2. Ακολούθησε η αναζήτηση στα αγγλικά, η οποία είχε τις ακόλουθες επιστροφές αποτελεσμάτων: forensic nursing επέστρεψαν 1580 άρθρα AND violent behaviour επέστρεψαν 55 άρθρα AND prisons επέστρεψαν 18 άρθρα. Έγινε επιλογή από αυτά τα άρθρα και έπειτα αντικαταστάθηκε η λέξη-κλειδί prisons με τη λέξη-κλειδί prisoners, όπου επέστρεψαν 15 άρθρα και έγινε εκλογή αυτών.
3. Νέα αναζήτηση με τους ίδιους περιορισμούς με τη λέξη-κλειδί nursing theory. Τα αποτελέσματα ήταν τα εξής: Forensic nursing AND nursing theory επέστρεψαν 72 άρθρα, AND violent behaviour επέστρεψαν 1 άρθρο, AND prisons επέστρεψαν 1 άρθρο αντικατάσταση prisons με prisoners επέστρεψαν 0 άρθρα και μόλις αφαιρέθηκε η λέξη violent behaviour επέστρεψαν 18 άρθρα.
4. Στο PubMed η αναζήτηση είχε επιπλέον μερικούς περιορισμούς όπως τα άρθρα που θα επιστρέφονταν να ήταν free full texts καθώς και το είδος τους να ήταν clinical trials και systematic reviews. Τα αποτελέσματα ήταν τα εξής: forensic nursing επέστρεψαν 9 άρθρα, AND violent behaviour επέστρεψαν 0 άρθρα AND prisons OR prisoners επέστρεψαν 51 άρθρα AND nursing theory επέστρεψε 1 άρθρο. Έγινε διαλογή από τα 51 άρθρα που επιστράφηκαν.

4.3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ/ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η ηλεκτρονική αναζήτηση στο σύνολο επέστρεψε 93 άρθρα από τα οποία θα χρησιμοποιηθούν τα 47. Η αρχική επιλογή των άρθρων έγινε από τους τίτλους και τις περιλήψεις αυτών κατά πόσο συμπίπτουν στο θέμα της εργασίας Στη συνέχεια τέθηκαν περαιτέρω κριτήρια για την επιλογή των καταλληλότερων άρθρων τα οποία ήταν η λειτουργία ιατροδικαστικών νοσηλευτικών υπηρεσιών σε σωφρονιστικά ιδρύματα για την παροχή φροντίδας σε τροφίμους καθώς και τα ηθικά ζητήματα από την υπόλοιπη κοινωνία. Επιπλέον προστέθηκαν επιδημιολογικές ερευνητικές μελέτες όσον αφορά τη σχέση των βίαιων συμπεριφορών και των ψυχιατρικών ασθενειών.

4.4. ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ	ΕΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
1) Arboleda-Flórez, J. Holley, H. Crisanti, A.	Understanding causal paths between mental illness and violence	Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology	2008	Συστηματική ανασκόπηση
2) Baillargeon, J. Penn, J. V. Knight, K. Harzke, A. J. Baillargeon, G. Becker, E. A.	Risk of reincarceration among prisoners with co-occurring severe mental illness and substance use disorders	Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research	2010	Ποσοτική έρευνα
3) Bowring-Lossock, E.	The forensic mental health nurse - A literature review	Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing	2006	Δευτερογενής έρευνα μετα-ανάλυση
4) Brewer-Smyth, K., Cornelius, M. E	Childhood Adversity, Mental	Journal of Forensic Nursing	2015	Ποσοτική έρευνα

Pickelsimer, E E.	Health, and Violent Crime			
5) Brown, K. M	From Nurse Ratched to modern forensic mental health nursing.	Journal of Psychiatry & Law	2012	Ποιοτική έρευνα
6) Byrt, R.	Forensic Nursing Interventions With Patients With Personality Disorder: A Holistic Approach	Journal of Forensic Nursing	2013	Συστηματική ανασκόπηση
7) Cole, Helen	Human trafficking: implications for the role of the advanced practice forensic nurse.	Journal of the American Psychiatric Nurses Association	2009	Ποιοτική έρευνα
8) Dash, S. K. Patel, S. Chavali, K	Forensic nursing - Global scenario and Indian perspective	Journal of Forensic and Legal Medicine	2016	Ποιοτική έρευνα
9) Dickinson, T. Wright, K. M	Stress and burnout in forensic mental health nursing : a literature review	British Journal of Nursing	2008	Βιβλιογραφική ανασκόπηση
10) Downing, N. R. Mackin, M. L.	The perception of role conflict in sexual assault nursing and its effects on care delivery	Journal of Forensic Nursing	2012	Ποιοτική έρευνα

11) Doyle, M. Jones, P.	Hodges' Health Career Model and its role and potential application in forensic mental health nursing	Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing	2013	Ποιοτική έρευνα
12) Drake, S A. Adams, N. L.	Three forensic nursing science simulations	Clinical Simulation in Nursing	2015	Ποιοτική έρευνα
13) Eronen, M. Angermeyer, M C Schulze, B	The psychiatric epidemiology of violent behavior	Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol	1998	Συστηματική ανασκόπηση
14) Fazel, S. Danesh, J.	Serious mental disorder in 23 000 prisoners: A systematic review of 62 surveys	The Lancet	2002	Δευτερογενής έρευνα
15) Fazel, S. Seewald, K.	Severe mental illness in 33 588 prisoners worldwide: Systematic review and meta-regression analysis	British Journal of Psychiatry	2012	Δευτερογενής έρευνα, μετα-ανάλυση
16) Happell, B. L, Jaya P. Martin, T.	Stress and burnout in forensic psychiatric nursing	Stress and Health	2003	Ποιοτική έρευνα
17) Hayes, O., M. Jones, D.	Health as Expanding Consciousness : Pattern Recognition	Journal of Forensic Nursing	2007	Ποσοτική έρευνα

	and Incarcerated Mothers , a Transforming Experience			
18) Jacob, J. D. Holmes, D.	Working under threat: Fear and nurse-patient interactions in a forensic psychiatric setting	Journal of Forensic Nursing	2011	Ποιοτική έρευνα
19) Jacob, J. D. Holmes, D. Buus, N.	Humanism in forensic psychiatry : the use of the tidal nursing model	Nursing Inquiry	2008	Ποιοτική έρευνα
20) Jarrett, M. Thornicroft, G. Forrester, A. Harty, M. Senior, J. King, C. Huckle, S. Parrott, J. Dunn, G. Shaw, J.	Continuity of care for recently released prisoners with mental illness: a pilot randomised controlled trial testing the feasibility of a Critical Time Intervention	Epidemiology and Psychiatric Sciences	2012	Ποσοτική έρευνα
21) Koskinen, L. Likitalo, H. Aho, J.	The professional competence profile of Finnish nurses	Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing	2013	Ποσοτική έρευνα

Vuorio, O. Meretoja, R .	practising in a forensic setting			
22) Lauvrud, Christian Nonstad, Kåre Palmstierna, Tom	Occurrence of post-traumatic stress symptoms and their relationship to professional quality of life (ProQoL) in nursing staff at a forensic psychiatric security unit : a cross-sectional study	Health and Quality of Life Outcomes	2009	Ποσοτική έρευνα
23) Lawrence, W.	Forensic nursing : a review of concepts and definitions	Nursing Stanard	1997	Συστηματική ανασκόπηση
24) Logan, T K Cole, J Capillo, A	Program and sexual assault survivor characteristics for one SANE program.	Journal of forensic nursing	2006	Ποσοτική έρευνα
25) Logan, TK Cole, Jennifer Capillo, Anita	Sexual Assault Nurse Examiner Program Characteristics , Barriers , and Lessons Learned	Journal of Forensic Nursing	2007	Ποσοτική έρευνα
26) Lynch, V. A.	Forensic nursing science: Global strategies in health and justice	Egyptian Journal of Forensic Sciences	2011	Ποιοτική έρευνα

27) Maeve, M K Vaughn, M S	Nursing with prisoners: the practice of caring, forensic nursing or penal harm nursing?	Advances in nursing science	2001	Δευτερογενής έρευνα
28) Maruca, A. T. Dion, K. Lobelo, A. A. Ampiah-B., O. Chen, C. Sanger, K. Zucker, D.	Self-Care Management in Corrections: Perspectives From Persons With an Incarceration Experience	Journal of Forensic Nursing	2017	Ποιοτική έρευνα
29) Mason, T Coyle, D Lovell, A	Forensic psychiatric nursing: skills and competencies: I role dimensions	Journal of Psychiatric & Mental Health Nursing	2008	Ποιοτική έρευνα
30) McGillivray, B.	The role of Victorian emergency nurses in the collection and preservation of forensic evidence : a review of the literature	Accident and Emergency Nursing	2005	Βιβλιογραφική ανασκόπηση
31) Miller, C. L Leadingham, C. McKean, J. R McManus, C.	Forensic nursing : An emerging competency for contemporary practice	Teaching and Learning in Nursing	2010	Ποιοτική έρευνα

32) Du-Mont, J. Kosa, D. Macdonald, S. Elliot, S. Yaffe, M.	Development of skills-based competencies for forensic nurse examiners providing elder abuse care	BMJ	2016	Ποιοτική έρευνα
33) Nolan, G. Walsh, E.	Caring in prison: The intersubjective web of professional relationships	Journal of Forensic Nursing	2012	Μετά- σύνθεση
34) Sasso, L. Delogu, B. Carrozzino, R. Aleo, G. Bagnasco, A.	Ethical issues of prison nursing : A qualitative study in Northern Italy	Nursing Ethics	2016	Ποιοτική έρευνα
35) Plichta, S. B Clements, P. T Houseman, C.	Why SANEs Matter : Models of Care for Sexual Violence Victims in the Emergency Department	Journal of Forensic Nursing	2007	Ποσοτική έρευνα
36) Stewart, W.	What Does the Implementation of PeerCare Training in a U.K. Prison Reveal About Prisoner Engagement in Peer Caregiving?	Journal of Forensic Nursing	2018	Ποιοτική έρευνα

37) Trestman, R. L.	Ethics, the Law, and Prisoners: Protecting Society, Changing Human Behavior, and Protecting Human Rights	Journal of Bioethical Inquiry	2014	Ποσοτική έρευνα
38) Wolff, N.	Community reintegration of prisoners with mental illness: A social investment perspective	International Journal of Law and Psychiatry	2005	Δευτερογενής έρευνα
39) Καύκια, Θ.	Ειδικευμένοι νοσηλευτές : αναγκαιότητα ή πολυτέλεια ;	Hellenic journal of Nursing Science	2017	Ποιοτική έρευνα
40) Καραμίντζιος, Α., Γεωργοπούλου, Ι., Λουλούδης, Δ.	Ιατροδικαστική Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	2015	Δευτερογενής έρευνα
41) Λουλούδης, Δ., Μπελεγρίνος, Σ., Στάϊκος, Χ.	Ιατροδικαστική Νοσηλευτική: Μία διεθνής πραγματικότητα	Επιστημονικά Χρονικά	2014	Ποιοτική έρευνα
42) Μαρτινάκη, Σ Παπαϊωάννου, Α Ασημόπουλος, Χ	Ψυχιατροδικαστική κοινωνική εργασία	Archives of Hellenic Medicine	2018	Δευτερογενής έρευνα

43) Campbell R., Patterson E.,D Dworkin E., Diegel R.,	Anogenital injuries in childhood sexual abuse victims treated in a pediatric Forensic Nurse Examiner (FNE) program	Journal of Forensic Nursing	2010	Ποσοτική έρευνα
44) Draughon-Moret J., William, E. H. Price, B. Sheridan, D., J.	Nonoccupational Postexposure Human Immunodeficiency Virus Prophylaxis, Acceptance Following Sexual Assault	Nursing Research	2016	Ποσοτική Ερευνα
45) Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	Υπόθεση Καραμανώφ κατά Ελλάδας	Υπουργείο Εξωτερικών Μεταφραστική Υπηρεσία	2011	
46) Dahlberg L., Krug E.	Violence a global public health problem	Ciência & Saúde Coletiva WHO	2006	Ποιοτική έρευνα
47) Garbacz- Bader S., Gabriel S.	Forensic Nursing a concise manual	Boca Raton London New York CRC Press is an imprint of the Taylor & Francis Group	2010	Βιβλίο

Το άρθρο διαπραγματεύεται τον στιγματισμό που δέχονται άτομα με ψυχικές ασθένειες πως έχουν και βίαιη συμπεριφορά. Μια συστηματική ανασκόπηση η οποία προσπαθεί να αποδείξει πως όποιος είναι ψυχικά ασθενής δεν σημαίνει πως είναι και επικίνδυνος. Στα συμπεράσματα τους οι συγγραφείς καταλήγουν πως η βιβλιογραφία αποδεικνύει πως δεν είναι σίγουρο ότι η βίαιη συμπεριφορά προέρχεται πάντα από ψυχική διαταραχή.

Άρθρο 2 Risk of reincarceration among prisoners with co-occurring severe mental illness and substance use disorders

Μια μελέτη, η οποία εξετάζει το αν η χρήση ουσιών συνδυαστικά παίζει ρόλο στην συμπεριφορά κρατουμένων με αποτέλεσμα την εμφάνιση εγκληματικής συμπεριφοράς μετά την έκτιση της ποινής τους. Το δείγμα ήταν 61000 κρατούμενοι σε φυλακές του Τέξας στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α.) και τα αποτελέσματα έδειξαν πως αυτά τα άτομα είναι πιθανότερο να έχουν πολλαπλούς εγκλεισμούς συγκριτικά με άτομα που πληρούν μόνο έναν από τους δυο παράγοντες. Συμπερασματικά οι συγγραφείς καταλήγουν πως θα είναι σημαντικό οι μελλοντικές μελέτες να διερευνήσουν περαιτέρω τις μεταβλητές που συνδέονται με την εγκληματική υποτροπή και την επανεκπομπή μεταξύ απελευθερωμένων κρατουμένων με συνυπάρχουσες διαταραχές, προκειμένου να αναπτυχθούν αποτελεσματικότερες στρατηγικές για την πρόβλεψη και την πρόληψη τέτοιων αποτελεσμάτων. Επιπροσθέτως πως η ανάπτυξη και η εφαρμογή ολοκληρωμένων υπηρεσιών ψυχικής υγείας και αποκατάστασης αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για την αντιμετώπιση των θεραπευτικών αναγκών αυτού του πληθυσμού. Επιπλέον, το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης πρέπει να καταστεί αποτελεσματικότερο για τον εντοπισμό των εισερχομένων κρατουμένων με συνυπάρχουσες διαταραχές, την παροχή θεραπείας για αυτά τα άτομα κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού τους και τη διευκόλυνση της μετάβασης τους σε υπηρεσίες που βασίζονται στην κοινότητα.

Άρθρο 3 The forensic mental health nurse - A literature review

Μια συστηματική έρευνα η οποία αναλύει τον ρόλο του ιατροδικαστικού νοσηλευτή.

Άρθρο 4 Childhood Adversity, Mental Health, and Violent Crime

Η έρευνα είχε να κάνει με τραυματική εγκεφαλική πληγή (Traumatic Brain Injury, T.B.I.) που δέχεται ένα άτομο πριν την ηλικία των 15 ετών και κατά πόσο σε

συνδυασμό με άλλους παράγοντες αυτό το άτομο θα εμφανίσει βίαιη συμπεριφορά στο μέλλον. Τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξάχθηκε μεταξύ 636 ατόμων έδειξαν πως πιθανότερο είναι άντρες νεαρής ηλικίας, με την μεγαλύτερη σεξουαλική και συναισθηματική εμπειρία, αντίξοες συνθήκες στη γειτονιά και όχι T.B.I.

Άρθρο 5 From Nurse Ratched to modern forensic mental health nursing.

Βιβλιογραφική ανασκόπηση που αναλύει τον ρόλο των ιατροδικαστικών νοσηλευτών. Τις ευθύνες και την συνεργασία με άλλες επιστημονικές ειδικότητες.

Άρθρο 6 Forensic Nursing Interventions With Patients With Personality Disorder: A Holistic Approach

Τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν ότι η αξιολόγηση και η φροντίδα των νοσηλευτών και η ψυχοθεραπεία των εγκληματολογικών ασθενών με διαταραχή της προσωπικότητας πρέπει να βασίζονται σε μια ολιστική προσέγγιση που να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα των αναγκών τους. Μια τέτοια προσέγγιση θα πρέπει να γίνεται σε συνεργασία με τους ασθενείς, άτυπους φροντιστές και άλλους επαγγελματίες και να ενημερώνονται με κατάλληλη εκπαίδευση, κατάρτιση, κλινική επίβλεψη και υποστήριξη. Η ολιστική φροντίδα περιλαμβάνει τομείς ,όπως φυσική υγεία, πολιτιστικές, πνευματικές και ψυχοσωματικές ανάγκες, που απευθύνονται σε περιορισμένο βαθμό στη βιβλιογραφία για ασθενείς με διαταραχή της προσωπικότητας. Παρά τα όρια των ερευνητικών στοιχείων, τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι ορισμένοι ασθενείς με διαταραχή της προσωπικότητας επωφελούνται από ψυχοθεραπείες, μερικές φορές διευκολύνεται από νοσηλευτές-θεραπευτές και αρχές της θεραπευτικής κοινότητας. Οι παρεμβάσεις αυτές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις πολιτιστικές και πνευματικές ανάγκες και τις προοπτικές των ασθενών. Βοηθώντας τους ασθενείς να διαχειριστούν τον θυμό έχει δυνητικά θετικές συνέπειες για τη σωματική τους υγεία, τις προσωπικές σχέσεις και τις σχέσεις τους, καθώς και σε άλλους τομείς. Απαιτείται έρευνα για να εξεταστεί ο τρόπος παροχής ολιστικής φροντίδας με περιορισμένους πόρους και σε οργανισμούς, όπως φυλακές, με αντικρουόμενους στόχους.

Άρθρο 7 Human trafficking: implications for the role of the advanced practice forensic nurse.

Σκοπός του άρθρου αυτού είναι να εξετάσει το ρόλο της προηγμένης ιατροδικαστικής νοσηλευτικής στην ανάπτυξη, την παροχή εκπαίδευσης και την προώθηση της διεπιστημονικής συνεργασίας με τους επαγγελματίες του τομέα της επιβολής του νόμου και της υγειονομικής περίθαλψης με σκοπό τον εντοπισμό, την παρέμβαση και την προστασία των θυμάτων του εμπορίου λευκής σαρκός. Αντιμετωπίζοντας αυτό το γεγονός, οι νοσηλευτές πρέπει να προσδιορίσουν όχι μόνο ιατρικά ζητήματα, αλλά και ψυχική υγεία, κοινωνικές, ηθικές και νομικές ανησυχίες.

Άρθρο 8 Forensic nursing - Global scenario and Indian perspective

Η έρευνα αναφέρεται στην ιατροδικαστική νοσηλευτική παγκοσμίως και την προοπτική της στην Ινδία. Πιο συγκεκριμένα, αναλύει τον ρόλο του νοσηλευτή της ειδικότητας με τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης (SANE) και πως παγκοσμίως έρευνες έχουν αποδείξει τα θετικά αποτελέσματα των προγραμμάτων στα άτομα που υπέστησαν την σεξουαλική βία. Μέσα από την υπόθεση που παραθέτει ο ερευνητής αποδεικνύει την ανάγκη της ειδικότητας στην Ινδία και συμπεριλαμβάνει της δυσκολίες που χρειάζεται να αντιμετωπιστούν στην αρχή.

Άρθρο 9 Stress and burnout in forensic mental health nursing : a literature review

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση διαπραγματεύεται την εξουθένωση και το άγχος των ιατροδικαστικών νοσηλευτών και καταλήγει στην ανάγκη για ενδυνάμωση αυτών μέσω ψυχολογικής υποστήριξης και συνεχούς εκπαίδευσης.

Άρθρο 10 The perception of role conflict in sexual assault nursing and its effects on care delivery

Μια ποιοτική έρευνα που συμμετείχαν 14 νοσηλευτές/ εξεταστές σεξουαλικής κακοποίησης και αναλύονται οι ρόλοι που έχουν. Αυτοί οι ρόλοι πολλές φορές συγκρούονται μεταξύ τους και επηρεάζουν και τους ασθενείς των νοσηλευτών.

Άρθρο 11 Hodges' Health Career Model and its role and potential application in forensic mental health nursing

Μια πρόταση μοντέλου φροντίδας το οποίο θα ήταν καλό να χρησιμοποιείται από τους ιατροδικαστικούς νοσηλευτές. Ένα μοντέλο το οποίο βασίζεται στις αποδείξεις όπως είναι το Hodge's Care Model (H.C.M.).

Άρθρο 12 Three forensic nursing science simulations

Το άρθρο μιλάει για μια εκπαιδευτική τεχνική κατά την οποία προσομοίασαν τρεις ιατροδικαστικές υποθέσεις στις οποίες φοιτητές της νοσηλευτικής που εκπαιδεύονται στην ιατροδικαστική νοσηλευτική ειδικότητα καλέστηκαν να λύσουν τις υποθέσεις. Τα αποτελέσματα ήταν θετικά ως προς την εκπαίδευση των φοιτητών.

Άρθρο 13 The psychiatric epidemiology of violent behavior

Το άρθρο είναι μια ποιοτική έρευνα, η οποία εξετάζει την επιδημιολογία της βίαιης συμπεριφοράς και ποια μεθοδολογία θα ακολουθήσει κανείς για να την μελετήσει. Γίνεται χρήση δεδομένων παρελθοντικών μελετών και ο ερευνητής φθάνει στο συμπέρασμα πως η μεθοδολογία κάθε φορά εξαρτάται από το δείγμα του πληθυσμού από το σχεδιασμό της μελέτης και την μέτρηση της βίας. Επίσης σημαντικό να αναφερθεί ως αποτέλεσμα της μελέτης είναι πως δεν είναι αναγκαίο η συνύπαρξη ψυχικής διαταραχής.

Άρθρο 14 Serious mental disorder in 23 000 prisoners: A systematic review of 62 surveys

Μια συστηματική ανασκόπηση που εξετάζει 23000 φυλακισμένους αν έχουν κάποια σοβαρή ψυχική διαταραχή και τα αποτελέσματα αυτής δείχνουν πως όντως οι τρόφιμοι των φυλακών έχουν περισσότερες πιθανότητες να αποκτήσουν ψύχωση και κατάθλιψη καθώς επίσης είναι δέκα φορές περισσότερο πιθανό να εμφανίσουν αντικοινωνική συμπεριφορά συγκριτικά με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Άρθρο 15 Severe mental illness in 33 588 prisoners worldwide: Systematic review and meta-regression analysis

Η συγκεκριμένη μετα- ανάλυση διαπραγματεύεται την ίδια μελέτη με την προηγούμενη έρευνα σε 33588 τρόφιμους σωφρονιστικών ιδρυμάτων παγκοσμίως και στα αποτελέσματα της αναφέρει πως χρειάζονται περισσότερες έρευνες να διεξαχθούν σε χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος καθώς και σε χώρες με μεγάλο πληθυσμό στα σωφρονιστικά ιδρύματα.

Άρθρο 16 Stress and burnout in forensic psychiatric nursing

Το άρθρο διαπραγματεύεται το άγχος και την εξουθένωση σε ιατροδικαστικούς νοσηλευτές της Αυστραλίας, οι οποίοι θεωρείται πως είναι επάγγελμα με μεγάλο ρίσκο.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δεν υποστήριξαν την θεωρία καθώς μικρό ποσοστό από το δείγμα παραδέχτηκε τον μεγάλο ψυχικό φόρτο που αισθάνεται από την εργασία του.

Άρθρο 17 Health as Expanding Consciousness : Pattern Recognition and Incarcerated Mothers , a Transforming Experience

Μια μελέτη στην οποία χρησιμοποιείται το μοντέλο φροντίδας της Margaret Newman για να εξεταστεί το μοτίβο ζωής δυο μητέρων, όσο περιμένουν να εκτίσουν την ποινή τους. Η αναγνώριση των μοτίβων παρέχει έναν τρόπο προσέγγισης της κατανόησης της εμπειρίας της φυλάκισης με νέο τρόπο. Η διαδικασία αύξησε την εμπιστοσύνη μεταξύ των μητέρων και του/της νοσηλευτή/-τριας και αποτέλεσε χρήσιμη στρατηγική για τη συμβολή της νοσηλευτικής επιστήμης και της ανθρωπιστικής φροντίδας.

Άρθρο 18 Working under threat: Fear and nurse-patient interactions in a forensic psychiatric setting

Ο σκοπός αυτού του άρθρου είναι να παρουσιάσει τα αποτελέσματα μιας μελέτης που διεξήχθη σε μια καναδική ιατροδικαστική ψυχιατρική μονάδα μέσης ασφάλειας. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως ο φόβος επηρεάζει πολύ τους επαγγελματίες υγείας, οι οποίοι χρειάζονται να δημιουργήσουν ένα ασφαλές περιβάλλον για να παρέχουν φροντίδα.

Άρθρο 19 Humanism in forensic psychiatry : the use of the tidal nursing model

Αυτό το άρθρο θα ασχοληθεί με τον τρόπο με τον οποίο ο ανθρωπισμός έχει επηρεάσει τους θεωρητικούς νοσηλευτές και την επακόλουθη παραγωγή εννοιολογικών μοντέλων και θεωριών, ειδικά καθώς σχετίζονται με το πεδίο της εγκληματολογικής ψυχιατρικής νοσηλείας. η ανθρωπιστική φιλοσοφία και τα επακόλουθα μοντέλα φροντίδας είναι σε αντίφαση με τον ιδιαίτερα εξειδικευμένο τομέα της ιατροδικαστικής νοσηλείας.

Άρθρο 20 Continuity of care for recently released prisoners with mental illness: a pilot randomised controlled trial testing the feasibility of a Critical Time Intervention

Οι κρατούμενοι με ψυχικές ασθένειες κατά την απελευθέρωση από τη φυλακή αντιμετωπίζουν συχνά πολύπλοκες προκλήσεις με ελάχιστη υποστήριξη, γεγονός που οδηγεί σε κακές κλινικές και κοινωνικές εκβάσεις. Αυτή η μελέτη είχε ως στόχο να διαπιστώσει κατά πόσον μια Κρίσιμη Χρονική Παρέμβαση (Critical Time Intervention, CTI) τις πρώτες εβδομάδες μετά την απελευθέρωση συνδέει αποτελεσματικά τους ψυχικά ασθενείς με κοινωνικές, κλινικές, στέγαση και υπηρεσίες πρόνοιας όταν φεύγουν από τη φυλακή. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε το 2007 και αφορούσε τοπικές

φυλακές στο Λονδίνο και το Μάντσεστερ. Συμπερασματικά οι συγγραφείς κατέληξαν πως η συνέχιση της φροντίδας των φυλακισμένων με σοβαρές ασθένειες μπορεί να βελτιωθεί με την εργασία τους με γνώμονα τις ανάγκες τους πριν από την απελευθέρωσή τους και με την παροχή βοήθειας για την αποτελεσματική συμμετοχή τους στις απαραίτητες υπηρεσίες στην κοινότητα.

παλαιότεροι.

Άρθρο 21 The professional competence profile of Finnish nurses practicing in a forensic setting

Σκοπός της μελέτης ήταν να περιγράψει το προφίλ επαγγελματικής επάρκειας της εξάσκησης ιατροδικαστικών νοσοκόμων στη Φινλανδία και να διερευνήσει τις επιπτώσεις ενός μονοετούς προγράμματος περαιτέρω εκπαίδευσης σε αυτό το προφίλ ικανοτήτων. Συμπερασματικά το μονοετές πρόγραμμα περαιτέρω εκπαίδευσης ήταν αποτελεσματικό στην ανάπτυξη του προφίλ των νοσηλευτών και, ειδικότερα, επηρέασε την επαγγελματική αυτοπεποίθησή τους. Ωστόσο, απαραίτητο είναι, να ενισχυθούν οι δεξιότητές τους με τις οικογένειες που χρειάζονται φροντίδα και οι γνώσεις τους όσων αφορά την έρευνα βασισμένη σε αποδείξεις.

Άρθρο 22 Occurrence of post-traumatic stress symptoms and their relationship to professional quality of life (ProQoL) in nursing staff at a forensic psychiatric security unit : a cross-sectional study

Το άρθρο μελετά τις μετα- τραυματικές εμπειρίες που έχουν οι νοσηλευτές της ιατροδικαστικής ειδικότητας, καθώς θεωρείται ένας κλάδος υψηλού ρίσκου λόγω της συχνότητας της βίας. Τα αποτελέσματα ήταν χαμηλά και έγινε συζήτηση πως λόγω της συναισθηματικής απόστασης που κρατούν οι νοσηλευτές από τους ασθενείς καταφέρνουν να προστατεύουν τον εαυτό τους.

Άρθρο 23 Forensic nursing : a review of concepts and definitions

Αυτό το άρθρο μελετά τα στοιχεία για την ύπαρξη ιατροδικαστικής νοσηλείας ως υπο- ειδικότητα του κλάδου ψυχικής υγείας. Χρησιμοποιώντας ορισμούς και έννοιες που περιγράφονται στη νοσηλευτική βιβλιογραφία από το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ, ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι η εγκληματολογική νοσηλευτική ως διακριτικός κλάδος της νοσηλευτικής δεν υπάρχει στην πραγματικότητα και πως η νοσηλευτική ψυχική υγεία γίνεται όλο και πιο εγκληματολογική στη φύση.

Άρθρο 24 Program and sexual assault survivor characteristics for one SANE program.

Οι σεξουαλικοί ασκούμενοι εξεταστές νοσηλευτών (SANE) αντιμετωπίζουν τις μοναδικές και ειδικές ανάγκες των επιζώντων σεξουαλικής επίθεσης. Ωστόσο, σχετικά με τα πραγματικά χαρακτηριστικά των υφιστάμενων προγραμμάτων και τα χαρακτηριστικά των επιζώντων βιασμού που αναζητούν θεραπεία σε χώρους έκτακτης ανάγκης με προγράμματα SANE, είναι σχετικά λίγα. Αυτό το άρθρο παρουσιάζει πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη, τη λειτουργία και τους πελάτες ενός προγράμματος

Άρθρο 25 Sexual Assault Nurse Examiner Program Characteristics , Barriers , and Lessons Learned

Τα προγράμματα των Sexual Assault Nurse Examiner (SANE) έχουν αναπτυχθεί σε όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες για να καλύψουν καλύτερα τις ανάγκες των επιζώντων σεξουαλικής επίθεσης. Η μελέτη αυτή βασίζεται σε τρεις δημοσιευμένες στο παρελθόν εθνικές έρευνες για τα προγράμματα SANE, με τυχαίο δείγμα 24.3 προγραμμάτων SANE που ερευνήθηκαν. Τα αποτελέσματα συζητούνται μαζί με τις συνέπειες για την πρακτική του προγράμματος SANE.

Άρθρο 26 Forensic nursing science: Global strategies in health and justice

Η έρευνα αναλύει τα θετικά αποτελέσματα που έχει η ύπαρξη της νοσηλευτικής ειδικότητας της ιατροδικαστικής καθώς το ποσοστό των νοσηλευτών παγκοσμίως είναι το μεγαλύτερο στα επαγγέλματα υγείας καθώς εξυπηρετεί πιο γρήγορα και τη δικαιοσύνη.

Άρθρο 27 Nursing with prisoners: the practice of caring, forensic nursing or penal harm nursing?

Αυτό το άρθρο αναλύει με κριτικό πνεύμα τρεις φιλοσοφικές θέσεις σχετικά με τη νοσηλευτική φροντίδα με κρατούμενους και προτείνει τη φιλοσοφική τους αντιστοίχιση μέσα στην παραδοσιακή νοσηλευτική πρακτική. Αναφέρονται οι συνέπειες για την πρακτική νοσηλευτικής, την έρευνα και την εκπαίδευση. Η παραδοσιακή νοσηλευτική πρακτική με κρατούμενους δεν είναι σύμφωνη με τις έννοιες της ιατροδικαστικής νοσηλείας και είναι σαφώς αντίθετη προς την προοπτική της ποινικής βλάβης.

Άρθρο 28 Self-Care Management in Corrections: Perspectives From Persons With an Incarceration Experience

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν η διερεύνηση των αντιλήψεων και των πεποιθήσεων για το τι μοιάζει με τη διαχείριση της αυτοεξυπηρέτησης ενός ατόμου με εμπειρία φυλάκισης. Αυτή η ποιοτική μελέτη, που διεξήχθη σε τρεις κρατικές φυλακές στη Μασαχουσέτη, χρησιμοποίησε μια μεθοδολογία ομάδας εστίασης. Η Ανακάλυψη της Αυτο-Φροντίδας: Το Πρόγραμμα Παρέμβασης Περίθαλψης για Άτομα με Εγκλωβιστική Εμπειρία (RSC) αποτέλεσε το πλαίσιο αυτής της μελέτης. οι ανοικτές ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον εντοπισμό όλων των περιπτώσεων δυνητικών κατηγοριών αυτοεξυπηρέτησης υποστήριξαν τις κεντρικές έννοιες του μοντέλου RSC και θα ενημερώσουν τις επεμβάσεις θεραπείας και την τροποποίηση ενός υπάρχοντος μέσου διαχείρισης της αυτοεξυπηρέτησης ή θα αποτελέσουν το θεμέλιο για την ανάπτυξη ενός νέου μέσου.

Άρθρο 29 Forensic psychiatric nursing: skills and competencies: I role dimensions

Αυτό το άρθρο αναφέρει μια έρευνα σχετικά με τις δεξιότητες και τις ικανότητες των εγκληματολογικών ψυχιατρικών νοσηλευτών από την οπτική γωνία τριών ομάδων: (Α) των ιατροδικαστικών νοσηλευτών (Β) μη ιατροδικαστικοί ψυχιατρικοί νοσηλευτές και (Γ) άλλους κλάδους. Διεξήχθη μια εθνική έρευνα για τις εγκληματολογικές ψυχιατρικές υπηρεσίες στο Ηνωμένο Βασίλειο και συγκεντρώθηκαν πληροφορίες σχετικά με τις αντιλήψεις και με τις δεξιότητες και τις ικανότητες σε αυτό το αναπτυσσόμενο πεδίο της ψυχιατρικής πρακτικής. Τα αποτελέσματα δείχνουν μια μικρή διαφορά μεταξύ των αντιλήψεων των νοσηλευτών και των μη ιατροδικαστικών νοσηλευτών σχετικά με τις δομές ρόλου της εγκληματολογικής πρακτικής. Ωστόσο, παρατηρήθηκε μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των αντιλήψεων των νοσηλευτών και των άλλων κλάδων για τα συστατικά μέρη στην εγκληματολογική ψυχιατρική περίθαλψη. Οι νοσηλευτές τείνουν να επικεντρώνονται στις προσωπικές ιδιότητες τόσο σε σχέση με τους ίδιους όσο και με τους ασθενείς, ενώ οι υπόλοιποι κλάδοι επικεντρώνονταν στις οργανωτικές δομές τόσο στον καθορισμό του ρόλου όσο και στην επίλυση των αντιληπτών ελλειμμάτων.

Άρθρο 30 The role of Victorian emergency nurses in the collection and preservation of forensic evidence : a review of the literature

Η αναγκαιότητα νοσηλευτών ειδικευμένων στα τμήματα επειγόντων περιστατικών αυξάνονται μέρα με τη μέρα, όπως αυξάνεται και ο περιστατικών κακοποίησης που προσέρχεται σε αυτά καθημερινά στην Βικτώρια. Αυτό διαπραγματεύεται η παρούσα μελέτη.

Άρθρο 31 Forensic nursing : An emerging competency for contemporary practice

Η ιατροδικαστική είναι ένας αναδυόμενος τομέας εξειδίκευσης για τους νοσηλευτές. Οι νοσηλευτές έχουν αμφισβητηθεί ότι θα μοιραστούν την ευθύνη με το νομικό σύστημα για να αυξήσουν τους διαθέσιμους πόρους σε ασθενείς με τραυματισμούς που συνδέονται με την ευθύνη, θύματα εγκληματικών πράξεων και δράστες ή ύποπτους υπό κράτηση. Αυτές οι προκλήσεις προκάλεσαν τη συνεργασία μεταξύ της σχολής από την νοσηλευτική και την ποινική δικαιοσύνη της τεχνολογίας επιβολής του νόμου για την ανάπτυξη ενός εισαγωγικού κύκλου ιατρικής νοσηλευτικής χρησιμοποιώντας μια διεπιστημονική διδακτική προσέγγιση. Η υγειονομική περίθαλψη και ο νόμος συχνά ενσφηνώνονται κατά τις κρίσιμες στιγμές που η φροντίδα των ασθενών υπερಿಸχύει της ανησυχίας για την κοινωνική δικαιοσύνη. Αυτό το διεπιστημονικό μάθημα σχεδιάστηκε για να αυξήσει την ευαισθητοποίηση και την πρακτική εφαρμογή των αρχών της εγκληματολογίας στην επαγγελματική νοσοκόμα. Αυτό το άρθρο περιγράφει μια διεπιστημονική συνεργασία που επικεντρώνεται στις αντιλήψεις των σπουδαστών και των διδασκόντων σχετικά με τη χρήση μιας διεπιστημονικής προσέγγισης για τη διδασκαλία των εισαγωγικών εγκληματολογικών αρχών.

Άρθρο 32 Development of skills-based competencies for forensic nurse examiners providing elder abuse care

Το άρθρο μιλάει για την κακοποίηση στην τρίτη ηλικία και πως ένα νέο πρόγραμμα βασισμένο σε ήδη υπάρχοντα μπορεί να βοηθήσει στην υπο- ειδικότητα του κλάδου της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής που ασχολείται με τους κακοποιημένους ηλικιωμένους. Συμπερασματικά οι συγγραφείς καταλήγουν πως μπορεί να υπάρχουν δυσκολίες στην πρακτική της ιατροδικαστικής στην κακοποίηση των ηλικιωμένων.

Άρθρο 33 Caring in prison: The intersubjective web of professional relationships

Η ερευνητική αυτή εργασία εξετάζει πόσο επηρεάζεται η φροντίδα των φυλακισμένων από τις διαπροσωπικές σχέσεις όσων υπάρχουν μέσα στο σωφρονιστικό κατάστημα.

Στα συμπεράσματα ο συγγραφέας εκθέτει την άποψη πως οι καλές σχέσεις μεταξύ του δικτύου έχουν θετικά αποτελέσματα στους κρατούμενους και το προσωπικό.

Άρθρο 34 Ethical issues of prison nursing : A qualitative study in Northern Italy

Το άρθρο μελετά την λειτουργία των φύλακών σε κομμάτι της Ιταλίας. Από την έρευνα προέκυψαν 5 ζητήματα, τα ακόλουθα:

1) ανάγκες υγειονομικής περίθαλψης των κρατουμένων, 2) διαπραγμάτευση μεταξύ επιμέλειας και φροντίδας, 3) ικανοποίηση της εργασίας στις φυλακές, 4) εμπόδια στην ποιοτική περίθαλψη και 5) ασφάλεια. Στην Ιταλία, οι διορθωτικοί νοσηλευτές χρειάζονται επείγοντως ειδικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις με τη συμμετοχή όλων όσων εργάζονται στις φυλακές. Οι παρεμβάσεις που βασίζονται στη μεταμοντέρνα έννοια της νοσηλευτικής επανορθωτικής περίθαλψης θα μπορούσαν να προσφέρουν στους νοσοκόμους των σωφρονιστικών ιδρυμάτων την ευκαιρία να επιλύσουν θέματα δεοντολογίας και να μειώσουν την ηθική δυσπραγία.

Άρθρο 35 Why SANEs Matter : Models of Care for Sexual Violence Victims in the Emergency Department

Αυτή η μελέτη εξετάζει τα μοντέλα της υπηρεσίας SANE στα τμήματα επείγοντων περιστατικών στη Βιρτζίνια και την ποιότητα της περίθαλψης. Δύο από τα 5 μοντέλα αναδείχθηκαν καλύτερα στην φροντίδα

Άρθρο 36 What Does the Implementation of PeerCare Training in a U.K. Prison Reveal About Prisoner Engagement in Peer Caregiving?

Ο αριθμός των ηλικιωμένων και των χρονίως άρρωστων κρατουμένων εξακολουθεί να αυξάνεται στο πλαίσιο της δημογραφίας των φυλακών του Ηνωμένου Βασιλείου. Κατά συνέπεια, πολλά ιδρύματα αντιμετωπίζουν κρίσεις υγειονομικής και κοινωνικής φροντίδας με τεράστιες διαστάσεις. Οι ανάγκες αυτής της ομάδας είναι τόσο πολύπλοκες και δαπανηρές, και στο Ηνωμένο Βασίλειο, αυτό βρίσκεται σε ένα περιβάλλον υπερπληθυσμού, αυξανόμενης βίας και περικοπών των δημοσίων δαπανών σύμφωνα με κυβερνητικούς στόχους λιτότητας. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η ανάπτυξη της φροντίδας των κρατουμένων ως μια προσέγγιση για την άμβλυνση των επιπτώσεων της γήρανσης, της αναπηρίας και της ασθένειας. Πάνω σε αυτό το άρθρο μελετά με ποιοτικό τρόπο το σχεδιασμό φροντίδας.

Άρθρο 37 Ethics, the Law, and Prisoners: Protecting Society, Changing Human Behavior, and Protecting Human Rights

Η μελέτη συζητά την δυσκολία παροχής φροντίδας σε φυλακισμένους και τα αρνητικά αποτελέσματα που μπορεί να έχει αυτή καθώς και για τα ηθικά διλήμματα σε αυτές τις καταστάσεις.

Άρθρο 38 Community reintegration of prisoners with mental illness: A social investment perspective

Το άρθρο διαπραγματεύεται τις ανάγκες που έχουν οι φυλακισμένοι κατά την επανένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο και πως μπορούν να καλυφθούν.

Άρθρο 39 Ειδικευμένοι νοσηλευτές : αναγκαιότητα ή πολυτέλεια ;

Η έρευνα πραγματεύεται την ανάγκη για ειδικευμένους νοσηλευτές καθώς έχει διαπιστωθεί πως η θνησιμότητα αυξάνεται όταν δεν υπάρχουν στους χώρους φροντίδας τα απαραίτητα πρωτόκολλα.

Άρθρο 40 Ιατροδικαστική Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας

Μια παρουσίαση της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής επιστήμης. Οι συγγραφείς προτείνουν στα συμπεράσματα τους την ένταξη της ειδικότητας στο πρόγραμμα σπουδών της ψυχιατρικής ειδικότητας ή να διαμορφωθεί αντίστοιχο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Άρθρο 41 Ιατροδικαστική Νοσηλευτική: Μία διεθνής πραγματικότητα

Αναλυτική παρουσίαση της ειδικότητας και γίνεται λόγος στην κατακλείδα της εργασίας για της μόνο τέσσερις νοσηλευτικές ειδικότητες που υπάρχουν στη χώρα μας τα τελευταία 33 χρόνια.

Άρθρο 42 Ψυχιατροδικαστική κοινωνική εργασία

Το άρθρο μιλάει για την ανάγκη της γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ της δικαιοσύνης και της ψυχικής υγείας και την Ελλάδα όπως και στις άλλες χώρες.

Άρθρο 43 Anogenital injuries in childhood sexual abuse victims treated in a pediatric Forensic Nurse Examiner (FNE) program

Μια έρευνα που έγινε σε παιδιά θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και αναφέρεται στις σωματικές πληγές των θυμάτων και πως εξετάζονται και τις διαφορές με τους ενήλικους.

Άρθρο 44 Nonoccupational Postexposure Human Immunodeficiency Virus Prophylaxis, Acceptance Following Sexual Assault

Μια από τις πρώτες έρευνες για να κατηγοριοποιήσουν ποια άτομα από αυτά που δέχτηκαν σεξουαλική επίθεση θα προχωρήσουν σε τεστ για το HIV και θα πάρουν προφυλακτική αγωγή για αυτό.

Άρθρο 45 ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΡΑΜΑΝΩΦ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

Η καταδίκη της Ελλάδας για καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσον αφορά την ακούσια νοσηλεία. Υπόθεση Καραμανώφ.

Άρθρο 46 Violence a global public health problem

Μια αναλυτική παρουσίαση του φαινομένου της βίας ως δημόσιο πρόβλημα υγείας από τον Π.Ο.Υ.

Πηγή 47 (Βιβλίο) Forensic Nursing a concise manual

Ένα εγχειρίδιο για την επιστήμη της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής, από τους ρόλους των επαγγελματιών υγείας στην εκπαίδευση τους, αναλύοντας αρκετούς τομείς.

Κεφάλαιο 5

1. Το φαινόμενο της βίας

Ιστορικά το άτομο που έπασχε από ψυχική ασθένεια θεωρούταν κοινωνικό βάρος και αποκτούσε άμεσα μια τερατώδη και βίαιη εικόνα στον περίγυρο του. Περί τα 1800, στο Ηνωμένο Βασίλειο υπήρχε νόμος, για την κατηγοριοποίηση του εγκληματικού παράφρων από τον κοινό, βασισμένος στην επικινδυνότητα που παρουσίαζε το άτομο. Με την πάροδο του χρόνου δυο επιστήμες συνεργάστηκαν, αυτή της ψυχιατρικής και της εγκληματολογίας, έτσι ώστε σήμερα να υπάρχουν ειδικά νοσοκομεία τα οποία είναι σχεδιασμένα για την φροντίδα ψυχικά διαταραγμένων παραβατών του νόμου (Jacob, 2008).

Η βία αποτελεί κοινωνικό ζήτημα μείζονος σημασίας. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ) (1996) δίνει τον εξής ορισμό για την βία: «Η εκ προθέσεως χρήση φυσικής δύναμης ή εξουσίας, απειλούμενη ή πραγματική, εναντίον του εαυτού του, ενός άλλου προσώπου ή εναντίον μιας ομάδας ή κοινότητας που είτε έχει ως αποτέλεσμα είτε έχει υψηλή πιθανότητα να προκαλέσει τραυματισμό, θάνατο, ψυχολογική βλάβη, κακή ανάπτυξη ή στέρηση».

Οι Dahlberg και Krug, (2006) αναλύουν μετά από μια δεκαετία τον ορισμό της βίας, όπως αυτός έχει δοθεί από τον Π.Ο.Υ, λέγοντας συμπερασματικά πως υπάρχει η σύνδεση της πρόθεσης με την πράξη ανεξαρτήτως αποτελέσματος και εξαιρώντας τα ακούσια περιστατικά, πως διευρύνεται ο ορισμός στην κατάχρηση εξουσίας με την χρήση απειλών και εκφοβισμών, ακόμα και στην παραμέληση κάθε είδους βίας, δηλαδή της σωματικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής κακοποίησης αλλά και της αυτοκτονίας και άλλων πράξεων με σκοπό την αυτοκαταστροφή.

Σύμφωνα με τους Garbacz-Bader and Gabriel (2010) η βία πηγάζει από την παιδική ηλικία. Είναι γνωστό πως υπάρχει μεγάλο πρόβλημα στα σχολεία με το bullying. Πολλά από τα παιδιά τα οποία δέχονται βία στο σπίτι την αποδίδουν στους συμμαθητές τους. Έρευνες στις Η.Π.Α. έδειξαν πως το 48% των παιδιών δεν χρησιμοποιούν τις τουαλέτες του σχολείου και το 8% χάνει μια μέρα του μήνα από το σχολείο, επειδή έχει πέσει θύμα bullying. Επιπροσθέτως πολλοί είναι οι μαθητές που οπλοφορούν στα σχολεία. Μεγάλο ποσοστό αυτών έχει τραυματική εμπειρία με όπλο μέσα από την οικογένεια.

Άλλο ένα μέρος του πληθυσμού που παρουσιάζονται βίαια περιστατικά είναι οι εργασιακοί χώροι. Συχνά γίνεται αναφορά για επιθετικούς ή/και απειλητικούς χειρισμούς της γλώσσας, βίαιες πράξεις, φυσική κακοποίηση ή απειλή πως θα ακολουθήσει. Τα εργασιακά περιβάλλοντα δεν αποτελούν τόσο ασφαλή πλέον. Επιπροσθέτως η ψυχολογική κακοποίηση των ατόμων στον επαγγελματικό τομέα έχει αυξηθεί, ως συνέπεια της αγχώδους κατάστασης, αφού υπάρχει μεγάλη ανταγωνιστικότητα και έχει παρουσιαστεί ύφεση των μισθών (Garbacz Bader, D., M., Gabriel, 2010).

Σπουδαίο σημείο για την καταπολέμησή της, είναι η ανεύρεση της πηγής της. Με τον εντοπισμό των παραγόντων αυτής οι αρμόδιοι θα γνωρίζουν πώς να καταπολεμήσουν το φαινόμενο (Brewer-smyth, 2015). Συνυφασμένη είναι και η ψυχική ασθένεια με την βίαιη συμπεριφορά, το οποίο δεν ισχύει σε πολλές περιπτώσεις, καθώς όπως αναφέρετε από τους συνήγορους του τομέα, το σύννηθες είναι οι ψυχικά ασθενείς να παρουσιάζουν μια πραότητα και να δυσχεραστούν από βίαιες καταστάσεις (Arboleda-Flórez, 1998).

Σύμφωνα με τους Brewer-smyth (2015) παράγοντες, οι οποίοι βοηθούν στην ανάπτυξη βίαιης συμπεριφοράς είναι οι εξής:

- ❖ Τραυματική Εγκεφαλική Κάκωση (Traumatic Brain Injury, T.B.I.) με συνηθέστερη όταν αυτή συμβαίνει μέχρι την ηλικία των 15 ετών. Βέβαια υπογραμμίζουν πως οι μελέτες είναι λίγες και χρήζει περαιτέρω έρευνας το ζήτημα με το συνδυασμό μελέτης και άλλων μεταβλητών.
- ❖ Η συνεχής έκθεση του παιδιού σε οποιαδήποτε μορφή κακοποίησης, είτε σωματική είτε ψυχική. Μεγάλο ποσοστό φυλακισμένων, οι οποίοι διέπραξαν βίαιο έγκλημα έχουν υποστεί χτύπημα στο κεφάλι, με πολλούς από αυτούς να έχουν χάσει την συνείδηση τους εκείνη τη στιγμή, είτε έχουν βιώσει κάποιο είδος κακοποίησης, είτε ο συνδυασμός αυτών.
- ❖ Η γειτονιά που ανατράφηκε το άτομο. Επειδή το παραπάνω δεν είναι κανόνας και υπάρχουν εξαιρέσεις ατόμων με αυτά τα χαρακτηριστικά, καλό είναι να ληφθούν υπ' όψιν και άλλες μεταβλητές, όπως το περιβάλλον τις γειτονιάς. Αν ένα άτομο έζησε σε μια γειτονιά με αυξημένη εγκληματικότητα είναι πολύ πιθανό να εμφανίσει εγκληματικές διαθέσεις και αυτό στην πορεία της ζωής του.

Αν και στο παρελθόν έγινε προσπάθεια να καταρριφθεί το στερεότυπο της ψυχασθένειας να κρύβεται πίσω από παραβάτες (Arboleda-Flórez, 1998), η Brown, (2012) αναφέρει πως νεότερες έρευνες αποδεικνύουν πως τα ποσοστά ατόμων με εγκληματική συμπεριφορά που πάσχουν ψυχικά έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Επιπροσθέτως στο ίδιο άρθρο επισημαίνεται, πως της τελευταίες τρεις δεκαετίες έχουν χτιστεί περισσότερες φυλακές με την ανάγκη τμημάτων υψίστης ασφαλείας να αυξάνεται. Η εξέλιξη της ψυχιατροδικαστικής νοσηλευτικής ήρθε για να ανταποκριθεί σε αυτές τις αλλαγές.

2.1.Ιατροδικαστική νοσηλευτική Ο ρόλος του ιατροδικαστικού νοσηλευτή

Οι πρώτες ιστορικές αναφορές στον κλάδο της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής μαρτυρούνται εν έτει 1863 στη Μεγάλη Βρετανία. Στην διεθνή βιβλιογραφία, όμως, άρθρα και βιβλία για τον κλάδο ξεκίνησαν, να γράφονται πριν λίγες δεκαετίες (Bowring-Lossock, 2006). Η Αμερικάνικη Ένωση Νοσηλευτών αναγνώρισε την ιατροδικαστική νοσηλευτική ως έναν νέο επιστημονικό κλάδο το 1995. Έναν χρόνο νωρίτερα κατατέθηκαν ισχυρά στοιχεία για την αναγκαιότητα του κλάδου, όσον αφορά την ολιστική φροντίδα του θύματος ή του θύτη, όπως επίσης και στην έρευνα του γεγονότος. Ο Διεθνής Σύνδεσμος Ιατροδικαστικών Νοσηλευτών δημιουργήθηκε το με σκοπό να προάγει την εκπαίδευση και την υλοποίηση του ιατροδικαστικού νοσηλευτή σε παγκόσμιο επίπεδο. Η Νότια Αφρική ήταν η πρώτη χώρα που αναγνώρισε τη σημαντικότητα του έργου του συγκεκριμένου επαγγελματία. Σήμερα υπάρχουν περισσότεροι από 2500 ιατροδικαστικοί νοσηλευτές σε 11 χώρες (Garbacz Bader & Gabriel, 2010).

Σύμφωνα με την Lawrence (1997), οι πραγματικοί τύποι εγκληματολογικής νοσηλευτικής βασίζονται στην διαδικασία που παίρνει μέρος ο επαγγελματίας υγείας και στον τόπο, δηλαδή αν βρίσκεται σε νοσοκομείο ή σε κοινοτική, δικαστική ή αστυνομική υπηρεσία. Δεν είναι εύκολο να υποστηριχθεί, πως οι νοσηλευτές που ασκούν πρακτική σε ένα διορθωτικό/ θεσμικό περιβάλλον, μπορούν να αποκαλούνται ιατροδικαστικοί νοσηλευτές, εκτός αν παίρνουν μέρος στην αξιολόγηση των ατόμων κατά την εξακρίβωση της υπόθεσης. Συμπερασματικά γίνεται αντιληπτό πως η θεραπευτική φυλάκιση δεν δίνει το δικαίωμα της χρήσης της έννοιας του όρου. Επιπροσθέτως οι ρόλοι του ιατροδικαστικού νοσηλευτή κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με τα θύματα και τους δράστες των εγκληματικών ενεργειών.

Σύμφωνα με τους Garbacz Bader & Gabriel (2010) υπάρχουν οι παρακάτω ειδικότητες ιατροδικαστικών νοσηλευτών:

- Ιατροδικαστικός νοσηλευτής εξεταστής σεξουαλικής επίθεσης
- Ιατροδικαστικός νοσηλευτής εκπαιδευτής/ νομικός σύμβουλος
- Νοσηλευτής δικαστικών ερευνών
- Ερευνητές θανάτου
- Νοσηλευτές συνήγοροι
- Ιατροδικαστικός παιδιατρικός νοσηλευτής
- Ιατροδικαστικός σωφρονιστικός νοσηλευτής
- Ιατροδικαστικός γεροντολογικός νοσηλευτής
- Ιατροδικαστικός ψυχιατρικός νοσηλευτής
- Κλινικός νοσηλευτής ειδικευμένος σε : τραύματα, εντατική φροντίδα, μεταμοσχεύσεις και επείγοντα περιστατικά

Υπάρχει το εξής τρίπτυχο για την συγκεκριμένη επιστήμη, όπως αυτό αναφέρεται από τους Garbacz Bader & Gabriel (2010). Η ιατροδικαστική νοσηλευτική είναι:

- Η εφαρμογή των νοσηλευτικών επιστημών σε δημόσιες και νομικές διαδικασίες.
- Η εφαρμογή επιστημονικής έρευνας στις ιατροδικαστικές πτυχές της υγειονομικής περίθαλψης.
- Η παροχή θεραπείας για τραύμα ή θάνατο στα θύματα και τους δράστες κακοποίησης, βίας, ποινικών αδικημάτων, τραυματικών ατυχημάτων.

Κατά τον Miller et al (2010) το χάσμα μεταξύ του συστήματος του ποινικού δικαίου και της νοσηλευτικής επιστήμης ενώνεται με την συγκεκριμένη ειδικότητα, καθώς συνδυάζει την εφαρμογή της υγειονομικής περίθαλψης σε υποθέσεις με εγκληματική δραστηριότητα, όπου έχει προκληθεί κακοποίηση και τραυματισμός ή/και θάνατος. Οι ιατροδικαστικοί νοσηλευτές εξασκούνται στα νοσοκομεία και στην κοινότητα, κάνοντας την διαφορά στις ζωές των ανθρώπων. Ταυτοποιούν υποθέσεις που έχουν νομικό αντίκτυπο στην κοινωνία. Στα καθήκοντα τους συμπεριλαμβάνετε η καταγραφή των τραυματισμών και ενθαρρύνουν κοινότητες για να αντιμετωπιστούν ζητήματα ,όπως είναι η ενδοοικογενειακή βία . η σεξουαλική επίθεση και η κακοποίηση παιδιών. Συνεργάζονται με οικογένειες που θρηνούν τον απροσδόκητο θάνατο μέλους αυτής. Φροντίζουν τους τροφίμους σωφρονιστικών και ψυχιατρικών ιδρυμάτων, οι οποίοι δεν μπορούν να καταλάβουν της συνέπειες των πράξεων τους. Επιπλέον συμβάλλουν στον

προγραμματισμό και την αντιμετώπιση των καταστροφών. Οι ιατροδικαστικοί νοσηλευτές λειτουργούν και ως σύμβουλοι σε νομικές υποθέσεις, καθώς βοηθούν τους νομικούς να κατανοήσουν την περίπλοκη ιατρική ορολογία και τον τρόπο παροχής φροντίδας. Όταν υπάρχει τραυματισμός ή πιθανότητα αυτού, υπάρχει ένας ρόλος για την ιατροδικαστική (Garbacz Bader & Gabriel 2010).

❖ Ιατροδικαστικός νοσηλευτής σεξουαλικών υποθέσεων

Ο αριθμός των ατόμων που πέφτουν θύματα σεξουαλικής επίθεσης αυξάνονται ραγδαία ετησίως. Πολλά από τα θύματα, συνήθως γυναίκες, επιβιώνουν από σεξουαλική κακοποίηση που δέχτηκαν στο ίδιο τους το σπίτι. Παλαιότερα δεν υφίσταται αυτό καθώς, οι γυναίκες θεωρούνταν απόκτημα του συζύγου τους. Ευτυχώς αυτές οι θεωρίες έχουν καταρριφθεί, στο μεγαλύτερο κομμάτι του πλανήτη και η κοινωνία βρίσκεται δίπλα στα κακοποιημένα άτομα. Φυσικά οι γυναίκες δεν αποτελούν το μόνο δείγμα των θυμάτων καθώς συχνά καταγράφονται υποθέσεις, στις οποίες το θύμα ήταν κάποιο παιδί (Du Mont, 2009).

Το θύμα έρχεται σε επαφή με το νοσοκομείο και εκεί το πρώτο άτομο που θα συναντήσει είναι οι νοσηλευτές βάρδιας των επειγόντων. Η κλινική εξέταση του θύματος και οι παρεμβάσεις που θα ακολουθήσουν αποτελούν ένα κρίσιμο σημείο στη διαδικασία (Lawrence, 1997). Τα εμπόδια που μπορεί να συναντήσει στο νοσοκομείο ή/και η αναμονή μπορούν να μετατρέψουν την ιατρική φροντίδα σε μια δυσάρεστη συνέχεια της ήδη υπάρχουσας τραυματικής εμπειρίας. Χρειάζονται καλά καταρτισμένοι επαγγελματίες υγείας για να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και γεγονός είναι πως ο αριθμός των τμημάτων των επειγόντων περιστατικών που δεν έχουν τέτοιου είδους εργαζόμενους στο δυναμικό τους είναι μεγάλος (Logan, 2007).

Ο ιατροδικαστικός νοσηλευτής σεξουαλικών επιθέσεων εκπαιδεύεται έτσι ώστε, να παρέχει φροντίδα και να καταγράψει σωστά το συμβάν. Ο νοσηλευτής έχει ως εργαλεία του ερωτηματολόγια και εξετάσεις που μπορεί να κάνει το θύμα, όπως τεστ εγκυμοσύνης, για μεταδιδόμενα νοσήματα, και μπορεί να πάρει την πρώτη δόση κατά του ιού HIV στις πρώτες 72 ώρες. Στην καταγραφή των στοιχείων συμπεριλαμβάνονται, προσωπικά στοιχεία, καταγραφή των τραυμάτων, λεπτομέρειες των συμβάντων, όπως για παράδειγμα ο τόπος, η ώρα και η περιγραφή του δράστη. Το τελευταίο κομμάτι είναι σημαντικό, για να διερευνηθεί καλύτερα αν ο κίνδυνος μεταδιδόμενων νοσημάτων είναι αυξημένος. Η διαδικασία θα σταματήσει οποιαδήποτε στιγμή ζητήσει οποιαδήποτε στιγμή ζητήσει το θύμα (Draughon-Moret *et al.*, 2016).

Στη Βιρτζίνια των Η.Π.Α. έγινε μια έρευνα με δείγμα 82 σταθμούς επειγόντων περιστατικών, δηλαδή το 76% του σταθμών στην πολιτεία, για να εξετάσουν αν οι υπηρεσίες των νοσηλευτών σεξουαλικών υποθέσεων είναι χρήσιμες και αν χάρει σε αυτούς παρέχεται καλύτερη φροντίδα. Η έρευνα βασίστηκε σε ερωτηματολόγιο και στα 5 ακόλουθα μοντέλα:

- a. Χωρίς ειδικευμένους νοσηλευτές (27,4%)
- b. Τα θύματα μεταφέρθηκαν (14,5%)
- c. Μερική κάλυψη από τις υπηρεσίες των εξεταστών σεξουαλικών επιθέσεων των επειγόντων (16,1%)
- d. Ειδικευμένοι ιατροδικαστικοί νοσηλευτές καλέστηκαν από άλλες υπηρεσίες (6,5%)
- e. Πλήρης κάλυψη των θυμάτων από τους εξεταστές των επειγόντων (35,5%) (σ).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα από τα ερωτηματολόγια το τέταρτο και πέμπτο μοντέλο έδειξαν τα καλύτερα αποτελέσματα. Τα θύματα εξετάστηκαν άμεσα μέσα, τους παράχθηκε ψυχολογική υποστήριξη, καθώς συλλέχθηκαν και τα στοιχεία των υποθέσεων βάσει των οδηγιών της πολιτείας βοηθώντας στην επιβολή του νόμου για την δίωξη των δραστών (Plichta, 2007).

❖ Νοσηλευτής Συνήγορος/ Νομικός σύμβουλος

Ο Νοσηλευτής συνήγορος είναι πτυχιούχος και των δύο επιστημονικών κλάδων και ειδικεύεται σε ποινικά και αστικά ζητήματα που αφορούν την υγειονομική περίθαλψη. Ο Νομικός σύμβουλος καλείται ως μάρτυρας σε δικαστήριο σε υποθέσεις που έχουν να κάνουν με σωματικές βλάβες ή θάνατο, καταθέτοντας βάσει της εμπειρογνωμοσύνης (Λουλούδης, 2014).

❖ Δικαστικών ερευνών- Ερευνητής θανάτου

Ο νοσηλευτής των δικαστικών ερευνών είναι βοηθός ενός ιατροδικαστή. Εργάζεται για να προστατεύσει τα δικαιώματα του θύματος ερευνώντας επιστημονικά τα στοιχεία που συλλέχθηκαν και προσδιορίζει την αιτία και τον τρόπο θανάτου και παρουσιάζει τα πορίσματα στο δικαστήριο (Garbacz Bader & Gabriel, 2010). Επιπροσθέτως εξετάζει αναλυτικότερα το σωματικό και το ψυχολογικό τραύμα, καθώς αξιολογεί ψυχοπαθολογικώς τις υποθέσεις στις οποίες ενδεχομένως να εμπλέκεται διαπροσωπική βία (Λουλούδης, 2014).

❖ Παιδιατρικός Ιατροδικαστικός Νοσηλευτής

Το ποσοστό της σεξουαλικής κακοποίησης στα παιδιά είναι αρκετά υψηλό και παίρνει μια βαθμιαία αύξηση ετησίως. Στα παιδιά είναι πολύ εμφανέστερα τα τραύματα στη γεννητική περιοχή και την περιοχή του ορθού. Ένας καλά εκπαιδευμένος νοσηλευτής μπορεί να τα ανακαλύψει και να τα καταγράψει κατάλληλα ακόμη και αν το θύμα έχει πλυθεί. Επίσης ακολουθεί μια σειρά από εξετάσεις, οι οποίες δεν βρίσκονται σε όλα τα προγράμματα σπουδών των παιδιατρών επείγουσας ιατρικής. Το 2000 η Διεθνής Εταιρεία Ιατροδικαστικών Νοσηλευτών πρόσθεσε στο πρόγραμμα σπουδών των σεξουαλικών εξεταστών παιδιατρικά κομμάτια και πολλοί από τους νοσηλευτές εξειδικεύτηκαν στις εξετάσεις για παιδιά που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης (Campbell *et al.*, 2010).

❖ Γεροντολογικός Ιατροδικαστικός Νοσηλευτής

Η κακοποίηση των ηλικιωμένων αποτελεί ζήτημα της δημόσιας υγείας με συνέπειες ψυχολογικές, όπως το άγχος και η κατάθλιψη, αύξηση νοσηλείας και σε μερικές περιπτώσεις θάνατος. Η κακοποίηση μπορεί να είναι σωματική ή/και σεξουαλική, ψυχολογική, η οποία να αποσκοπεί σε οικονομικό όφελος του δράστη. Τυποποιημένη φροντίδα για τους ηλικιωμένους δεν υπάρχει και συμπεριλαμβάνονται σε τρόπους και προγράμματα φροντίδας, όπως ο υπόλοιπος πληθυσμός. Παρόλο που οι γνώσεις των ιατροδικαστικών νοσηλευτών/ εξεταστών σεξουαλικών υποθέσεων είναι πλούσιες σχετικά με παρόμοια ζητήματα, χρειάζονται περισσότερη κατάρτιση όσο αφορά τους ηλικιωμένους. Σχετικά με τις δεξιότητες αυτής της εξειδίκευσης, έρευνα που έλαβε χώρα στον Καναδά έδειξε, πως αυτός ο κλάδος απαιτεί γνώσεις νομικών ζητημάτων, δεξιότητες να παρθεί συνέντευξη από το θύμα, τον φροντιστή του και συγγενείς, γνώσεις ιατροδικαστικής εξέτασης και δημιουργίας πλάνου φροντίδας για το άτομο. Αυτά θα συμπεριληφθούν στα προγράμματα εκπαίδευσης των νοσηλευτών της ειδικότητας (Du Mont *et al.*, 2016).

❖ Κλινικός Ιατροδικαστικός Νοσηλευτής

Ο κλινικός ιατροδικαστικός νοσηλευτής εξετάζει έναν θάνατο όταν αυτός συμβαίνει σε μια μονάδα υγείας και θύματα εγκληματικών ενεργειών. Χρέος του είναι να διαφυλάξει τα δικαιώματα αυτών των ατόμων και να τα υπερασπιστεί (Λουλούδης, 2014). Για αυτό τον σκοπό χρειάζεται να γνωρίζει τις κλινικές και θεωρητικές απαντήσεις σε ερωτήματα του νόμου σχετικά με το συμβάν και να εντάσσει στην θεραπεία του κομμάτια σχετικά με την δικαστική διαδικασία (Lawrence, 1997).

❖ Ιατροδικαστικός Ψυχιατρικός Νοσηλευτής

Ο συγκεκριμένος κλάδος απαντάται σε μονάδες υψηλής, μέσης και μικρής ασφάλειας, φυλακές, αστυνομικά τμήματα και δικαστήρια καθώς επίσης σε ομάδες της κοινωνίας με ιατροδικαστικά θέματα ή θέματα ψυχικής υγείας (Bowring-Lossock, 2006). Η συγκεκριμένη ειδικότητα είναι αρκετά απαιτητική. Ο νοσηλευτής εργάζεται με άτομα που πάσχουν από ψυχική νόσο και έχουν αντιπαράθεση με τον νόμο. Είναι υπεύθυνος για την αποστιγματοποίηση αυτών των ατόμων βοηθώντας τους να απομακρυνθούν από την παραβατική συμπεριφορά. Επιπροσθέτως είναι ο φροντιστής σε ότι παθολογικό πρόβλημα προκύψει στον πελάτη του. Επιπλέον είναι ο εκπρόσωπος των δικαιωμάτων αυτών των ανθρώπων, αλλά έχουν το χρέος να υπερασπιστούν την ασφάλεια της κοινότητας (Λουλούδης, 2014).

❖ Σωφρονιστικός Νοσηλευτής

Γεγονός αποτελεί ως ο εγκλεισμός των ατόμων τους δημιουργεί πολλά σωματικά και ψυχικά προβλήματα υγείας. Μερικά από αυτά είναι κατάθλιψη, υπέρταση, σακχαρώδης διαβήτης, οδοντιατρικά προβλήματα και πολλά ακόμα. Είναι αρκετά δύσκολο να φροντίζεις αυτά τα άτομα καθώς οι περισσότεροι από αυτούς έχουν μεγάλο ιστορικό χρήσης διαφόρων ουσιών και αλκοόλ, όπως επίσης πολύ έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, το οποίο δυσκολεύει την εκπαίδευση της προσωπικής τους υγιεινής. Επιπροσθέτως είναι ένας κλάδος που δεν έχει μεγάλη ζήτηση καθώς δεν έχει ικανοποιητικούς μισθούς, το άγχος είναι πολύ και δεν αναγνωρίζεται η αξία των φροντιστών, από τη στιγμή που ασχολούνται με άτομα που ανήκουν στο περιθώριο και είναι δαχτυλοδεικτούμενοι από την κοινωνία (Maeve & Vaughn, 2001). Ο σωφρονιστικός νοσηλευτής είναι ο κατάλληλα εκπαιδευμένος να παρέχει φροντίδα σε άτομα που ήρθαν αντιμέτωποι με τον νόμο και καταδικάστηκαν σε φυλάκιση για τις πράξεις τους (Λουλούδης, 2014).

Οι επαγγελματίες υγείας αυτού του κλάδου της νοσηλευτικής συχνά παρουσιάζουν εξουθένωση σωματική μα κυρίως ψυχολογική και συναισθηματική. Σύμφωνα τους Nolan & Walsh (2012) προηγούμενες έρευνες σχετικά με τους σωφρονιστικούς νοσηλευτές και τους πελάτες τους έδειξαν τρεις βασικές σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ αυτών και μια τέταρτη, διαπροσωπική που μπορεί να οδηγήσει σε επαγγελματικά προβλήματα και προσωπική ασθένεια. Οι νοσηλευτές εξασκούν το επάγγελμα τους βασισμένοι πολύ στην αντίληψη τους και την κριτική τους σκέψη.

Επιπροσθέτως θεωρείται συναισθηματική εργασία ο συγκεκριμένος κλάδος, δηλαδή υπάρχει η φαντασίωση ενός συναισθήματος που δεν υφίσταται ή αποκρύπτεται η ύπαρξη ενός συναισθήματος και διαχείριση των συναισθημάτων για την κάλυψη των προσδοκιών. Στην ίδια εργασία αναφέρεται πόσο σημαντικό είναι να υποστηρίζονται οι συγκεκριμένοι νοσηλευτές.

Γενικά ο χώρος της νοσηλευτικής θεωρείται αρκετά στρεσογόνος, ιδιαίτερα ο κλάδος της ιατροδικαστικής και πόσο μάλλον ο τομέας των σωφρονιστικών νοσηλευτών. Το περιβάλλον που εργάζονται είναι ιδιαίτερο, όπως και οι πελάτες τους, οι οποίοι διακρίνονται για την επιθετική συμπεριφορά τους. Πολλές φορές οι νοσηλευτές έχουν δεχτεί απειλές καθώς έχει γίνει προσπάθεια σωματικής κακοποίησης κατά το πρόσωπο τους. Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτή η ανάγκη της υποστήριξης αυτών των εργαζομένων και την επίβλεψή τους από υψηλότερα ιστάμενους, οι οποίοι θα είναι σε θέση να ακούν τα συναισθήματα των νοσηλευτών και να τους καθοδηγούν στην διαχείριση των καταστάσεων. Με αυτόν τον τρόπο θα είναι σε θέση να εξελιχθούν προσωπικά και επαγγελματικά (Happell & Martin, 2003).

Σημαντικό σημείο στην δουλειά των νοσηλευτών είναι να εκπαιδεύσουν τους τροφίμους των ιδρυμάτων να αυτό-φροντίζονται και κυρίως μετά την έκτιση της ποινής τους. Αυτό χρειάζεται κατάλληλη προετοιμασία από τα ιδρύματα και τους επαγγελματίες υγείας. Στην Μασαχουσέτη διεξάχθηκε μια έρευνα με δείγμα 56 άτομα άντρες και γυναίκες, διαφόρων εθνικοτήτων και ηλικιών, τρόφιμοι τριών ιδρυμάτων, οι οποίοι απάντησαν σε ερωτήσεις σχετικά με την αυτό-φροντίδα βασισμένη στο μοντέλο ανακάλυψης αυτό-εξυπηρέτησης αναμορφωτικών πληθυσμών. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως αυτό το μοντέλο λειτουργεί πολύ καλά και από τις δυο πλευρές, αυτή των νοσηλευτών, έχοντας ενεργό ρόλο στην διαδικασία και από την πλευρά των φυλακισμένων (Maruca *et al.*, 2017).

Στο Ηνωμένο Βασίλειο τα σωφρονιστικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν υγειονομικές και κοινωνικές κρίσεις μεγάλων διαστάσεων αφού αυξάνονται οι ηλικιωμένοι έγκλειστοι και αυτοί με τα χρόνια νοσήματα. Έρευνα διεξάχθηκε για την ανάπτυξη της φροντίδας αυτού του πληθυσμού, η οποία θα βοηθήσει και αυτά τα άτομα και την οικονομία του κράτους. Σημαντικά σημεία της έρευνας είναι οι επιδράσεις των ομότιμων φροντιστών με τους πελάτες και η συνεχείς πρακτική, για να μάθουν τις πραγματικές ανάγκες αυτών των ατόμων και τη διαχείριση αυτών, το περιβάλλον και ότι χρησιμοποιούν να

είναι εύχρηστο. Για παράδειγμα, οι αναπηρικές καρέκλες είναι αρκετά παλιές και δεν χωράνε να περάσουν από κάποια σημεία. Επιπλέον πολλές φορές οι φροντιστές κάνουν πράγματα τα οποία δεν είναι αρμοδιότητα τους, επειδή κανείς άλλος δεν βοηθάει αυτά τα άτομα. Επιπροσθέτως οι φροντιστές είναι αυτοί που εκπαιδεύουν σε κοινωνικό επίπεδο αυτόν τον πληθυσμό. Τέλος αλλά εξίσου σημαντικό είναι πως η φροντίδα που προσφέρουν οι βοηθοί αν πηγάζει από ένα δικό τους προσωπικό βίωμα. Πολλοί από τους φυλακισμένους δείχνουν πως προτιμούν την φροντίδα των ομότιμων φροντιστών και το προσωπικό των φυλακών να θυμάται πως οι ομότιμοι φροντιστές είναι βοηθητικοί και δεν αντικαθιστούν επαγγελματίες (Stewart, 2018).

Σε μια άλλη έρευνα χρησιμοποιήθηκε η θεωρία της Margaret Newman η υγεία ως επεκτατική συνείδηση, για να εξετασθεί η ζωή δύο μητέρων όσο βρίσκονταν σε σωφρονιστικό ίδρυμα. Μέσω της διαδικασίας αναπτύχθηκε εμπιστοσύνη μεταξύ των γυναικών και των νοσηλευτών και φάνηκε αποδοτικό στον συνδυασμό της νοσηλευτικής επιστήμης και της ανθρωπιστικής φροντίδας. Οι μητέρες αντιλήφθηκαν τα λάθη των παλαιών συνηθειών και ανέπτυξαν νέα σχέδια για την ζωή τους μετά των εγκλεισμό (Hayes & Dorothy, 2007).

2.2 Εκπαίδευση και κατάρτιση

Σε αρχικό στάδιο αυτός που επιθυμεί να ακολουθήσει το επάγγελμα του νοσηλευτή εκπαιδεύεται θεωρητικά και πρακτικά στο κλινικό περιβάλλον, δίνει εξετάσεις σε αυτά που διδάχτηκε και με την επιτυχία αυτών αποκτά το πτυχίο του. Για την άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος εξαρτάται και από την χώρα αν θα χρειαστεί να δώσει επιπλέον εξετάσεις για την απόκτηση της (Garbacz Bader, 2010).

Σε επόμενο στάδιο για να ακολουθήσει τον τομέα της ιατροδικαστικής νοσηλευτικής εκπαιδεύεται με βάση: α) την ιατροδικαστική επιστήμη, β) το νομικό πλαίσιο, γ) την παροχή φροντίδας σε συνδυασμό με νομικά ζητήματα. Τα προγράμματα εκπαίδευσης περιέχουν επιπλέον κλινική εμπειρία σε ιατροδικαστικές υποθέσεις. Η διδακτική ύλη περιέχει το δικαστικό και νομοθετικό σύστημα, ομοσπονδιακούς νόμους όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία, την ανθρώπινη συμπεριφορά, δεξιότητες καταγραφής αναφορών, προσαρμογή της ιατροδικαστικής στην νοσηλευτική διαδικασία καθώς και τεχνικές έρευνας (Garbacz Bader, 2010)

Ο τομέας της ιατροδικαστικής στον κλάδο της νοσηλευτικής έχει ενταχθεί τα τελευταία τριάντα χρόνια, δηλαδή θεωρείται αρκετά καινούριος. Παλαιότερα και πιο

συγκεκριμένα στην Μεγάλη Βρετανία οι πιστοποιημένοι νοσηλευτές με ή χωρίς την ειδικότητα της ψυχιατρικής θεωρούνταν αρκετά καταρτισμένοι για να εργαστούν σε σωφρονιστικές μονάδες. Όμως με το πέρασμα των ετών αποδείχθηκε πως χρειάζονταν περισσότερες γνώσεις και δεξιότητες για να εργαστούν καταλληλότερα σε ιατροδικαστικές υποθέσεις (Mason, 2008).

Στην Αμερική ο κλάδος της ψυχιατρικής νοσηλευτικής είναι αναγνωρισμένος από το 1995 και έχει ενταχθεί στα προγράμματα ψυχικής υγείας. Σύμφωνα με το Αμερικάνικο πρότυπο οι φοιτητές διδάσκονται να συνδυάζουν τις γνώσεις τους για την ψυχική υγεία με το σύστημα ποινικού δικαίου μέσα από κλινικές εμπειρίες οι οποίες σχετίζονται με την φροντίδα κατά τον εγκλεισμό, την επίλυση κρίσεων, πως πρέπει να είναι οι ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις στην ψυχική ασθένεια και την διαφορική διάγνωση. Επιπλέον σημαντικό σημείο είναι η διδασκαλία για το πώς εργάζεται ο επαγγελματίας υγείας με την οικογένεια και της διαχείρισης φαρμάκων. Η γνώση της ψυχοφαρμακολογίας, η αξιολόγηση των ανεπιθύμητων ενεργειών φαρμακευτικής αγωγής, οι εξετάσεις ψυχικής κατάστασης και οι δεξιότητες συνέντευξης αποτελούν βασικά στοιχεία της εκπαίδευσης τους. Επίσης εκπαιδεύονται να είναι αποτελεσματικά επικοινωνιακοί (Brown, 2012).

Γενικά οι νοσηλευτές χρειάζονται να γνωρίζουν θεωρητικές πτυχές του επαγγελματικού τους χώρου, καθώς και το νομικό και δεοντολογικό πλαίσιο αυτού. Πιο συγκεκριμένα οι ιατροδικαστικοί νοσηλευτές χρειάζεται να έχουν ένα ευρύτερο γνωστικό πεδίο του νομικού πλαισίου, στο οποίο να περιλαμβάνονται οι παραβάτες με ψυχικές διαταραχές. Αυτό σημαίνει πως οι γνώσεις τους πρέπει να επεκτείνονται στη λειτουργία του ποινικού συστήματος και των δικαστηρίων καθώς και στη νομοθεσία του κράτους. Ο λόγος είναι για να μπορούν να συνεργάζονται άρτια με τους οργανισμούς της δικαιοσύνης, όπως είναι η αστυνομία και τα δικαστήρια (Bowring-Lossock, 2006).

Σημαντικό κομμάτι στον συγκεκριμένο κλάδο είναι οι διαπροσωπικές σχέσεις. Οι νοσηλευτές του κλάδου έρχονται καθημερινά σε επαφή με ακραίες καταστάσεις, οι οποίες είναι δυνατόν να τους δημιουργήσουν ηθικά διλήμματα. Οπότε γίνεται κατανοητό πόσο αναγκαία είναι η εκπαίδευση τους να διαχειρίζονται αυτές τις υποθέσεις και να προστατεύουν τον εαυτό τους. Επιπροσθέτως να γνωρίζει τι είναι

ευεξία και ασθένεια στην ψυχική υγεία καθώς και να μπορεί να κάνει κατανοητή την αντίδραση του υπόλοιπου κόσμου σε αυτά τα άτομα και την επίδραση που μπορεί να έχει πάνω τους, όπως επίσης να διατηρεί την αντικειμενικότητα του (Bowring-Lossock, 2006). Αξιοσημείωτο και μη εξαιρετέο είναι η γνώση και κατανόηση των πολιτισμικών διαφορών (Garbacz Bader, 2010).

Οι βασικές δεξιότητες που χρειάζεται να έχει ένας νοσηλευτής είναι τέσσερις σε αριθμό: η κριτική σκέψη, η λήψη αποφάσεων, η λύση προβλημάτων και η εκτίμηση. Αναλυτικότερα η ανεπτυγμένη κριτική σκέψη είναι σημαντικό εφόδιο στην συλλογή και στην ανάλυση των δεδομένων με μια λογική σειρά. Είναι το εναρκτήριο βήμα για να αποφασιστεί το ορθότερο πλάνο φροντίδας για το θύμα, την οικογένεια, τον παραβάτη και την κοινωνία (Garbacz Bader, 2010).

3.Τι συμβαίνει στην Ελλάδα

Στη χώρα μας, σχετικά με τους ψυχικά ασθενείς η μέριμνά τους ως την δεκαετία του '80 ήταν συνδεδεμένη με την λειτουργία Ασύλων (ψυχιατρείων), στα οποία επικρατούσαν άθλιες συνθήκες, όσον αφορά καθαριότητα, συμπεριφορά προς τους ενοίκους καθώς και η περίθαλψη αυτών, οι οποίες καταπατούσαν κάθε ανθρώπινο δικαίωμα (Μαρτινάκη, και συν, 2018).

Το πρώτο μεγάλο ψυχιατρείο της Ελλάδας ιδρύθηκε στην Κέρκυρα υπό αγγλικής αρμοστείας, το 1838. Μέχρι τότε οι ψυχικά ασθενείς κρατούνταν σε υπόγεια κρατητήρια επειδή θεωρούνταν και επικίνδυνοι ως προς την υπόλοιπη κοινωνία, όπου και σε αυτήν την περίπτωση οι συνθήκες ήταν άθλιες κατόπιν ιδρύθηκαν το «Δρομοκαΐτειο» και το «Αιγινήτειο», τα οποία δέχονταν ασθενείς, οι οποίοι μπορούσαν να πληρώσουν νοσήλια. Οι αδύνατοι οικονομικά ψυχοπαθείς παρέμειναν στα υπόγεια κρατητήρια. Λόγω κοινωνικοπολιτικών συνθηκών η ίδρυση του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αθηνών «Δαφνί» λίγα χρόνια μετά, όπως επίσης και η Αποικία των ψυχοπαθών της Λέρου, τα οποία λειτουργούσαν κάτω από δημόσιο χαρακτήρα.

Η ανάπτυξη του ιατρικού και του τεχνολογικού κλάδου έχουν καταστήσει αναγκαία την ειδίκευση των νοσηλευτών τόσο σε κλασικά κομμάτια της επιστήμης, όπως είναι τα παθολογικά, τα χειρουργικά τμήματα, καθώς η κοινοτική νοσηλευτική, όσο και σε πιο εξειδικευμένους κλάδους, παραδείγματος χάριν η επείγουσα νοσηλευτική, η αναισθησιολογική νοσηλευτική και η εντατική φροντίδα. Οι ειδικευμένοι νοσηλευτές

είναι σε θέση να παρέχουν φροντίδα βασισμένη σε ενδείξεις, η οποία προτιμάται από τους ασθενείς, μειώνει τον χρόνο νοσηλείας και τα ποσοστά των λοιμώξεων, των κατακλίσεων και των επανεισαγωγών (Καύκια, 2017).

Οι νοσηλευτικές ειδικότητες στην χώρα είναι 4, Παθολογική, Χειρουργική, Παιδιατρική και Ψυχικής υγείας, οι οποίες υφίστανται από το 1985 και τα τελευταία χρόνια να γίνεται συζήτηση για πρόσθεση κάποιων επιπλέον (Λουλούδης, 2014). Τα μεταπτυχιακά προγράμματα είναι ένας τρόπος απόκτησης εξειδικευμένης γνώσης, αλλά απαιτούν περισσότερα χρήματα από τους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι δεν έχουν άδεια από την εργασία τους όπως γίνεται με τις ειδικότητες. Επιπροσθέτως οι ειδικότητες διαρκούν λιγότερο από τα μεταπτυχιακά προγράμματα και πραγματοποιούνται σε κλινικό χώρο προσφέροντας θεωρητική και κλινική επιμόρφωση. Οι ειδικότητα δεν προσφέρει ακαδημαϊκό τίτλο σπουδών όπως το μεταπτυχιακό πρόγραμμα (Καύκια, 2017).

Ο νόμος 3252/2004 περιγράφει τις δραστηριότητες και τους σκοπούς αυτών της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος (Ε.Ν.Ε.), βάσει των οποίων δημιουργήθηκαν οι νοσηλευτικοί τομείς όπως αναφέρονται και στην ιστοσελίδα της ένωσης. Ένας από τους τομείς είναι αυτός της ψυχικής υγείας, στον οποίο εντάσσεται και ο νεοσύστατος τομέας της ψυχιατροδικαστικής νοσηλευτικής, ο οποίος δημιουργήθηκε στις αρχές του 2018 (Ριζάβας, 2018). Στο ίδιο έτος πραγματοποιήθηκε το πρώτο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ψυχιατροδικαστικής νοσηλευτικής, το οποίο αναφερόταν αποκλειστικά σε πτυχιούχους νοσηλευτές, σε συνεργασία του εξειδικευμένου τομέα της Ε.Ν.Ε. με την Β΄ Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική του Π.Γ.Ν. «Αττικών» και την Ελληνική Ψυχιατροδικαστική Εταιρεία (ΕΨΔΕ). Διήρκεσε 18 ώρες και πήρε χώρα στον «Οίκο Αδελφών» του Γ.Ν.Α. «Ευαγγελισμός». Επίσης από το 2016 λειτουργεί στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο της Αθήνας πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στον τομέα της ιατροδικαστικής επιστήμης, το οποίο μπορούν να αποκτήσουν και νοσηλευτές.

4. Ηθικές προεκτάσεις του θέματος

Διεθνή πρωτόκολλα συνιστούν την παροχή υγειονομικής περίθαλψης στους κρατούμενους των φυλακών ως μέρος της δημόσιας υγείας, η οποία θα πραγματοποιείται με την τήρηση της ίδιας επαγγελματικής δεοντολογίας, όπως αυτή

υπάρχει και σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες υγείας. Αντιθέτως όμως στα σωφρονιστικά ιδρύματα της Ευρώπης παρατηρείται μικρού ποσοστού παροχής φροντίδα αν και η ζήτηση της είναι μεγάλη. Το ίδιο συμβαίνει στον Καναδά και στις Η.Π.Α. Τα προβλήματα υγείας που παρουσιάζουν οι κρατούμενοι είναι μεταδοτικά νοσήματα, κατάχρηση ουσιών, σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό συγκριτικά με τον πληθυσμό εκτός φυλακών, όπως επίσης και νοσήματα ψυχικής υγείας. Επιπροσθέτως στην Ανατολική Ευρώπη παρουσιάστηκαν κρούσματα φυματίωσης εντός των φυλακών. Επιπλέον στο γυναικείο πληθυσμό των φυλακών, αν και είναι μικρότερος σε αριθμό από αυτών των ανδρών, παρουσιάστηκε μεγάλο ποσοστό ατόμων με αυτοκτονικές στάσεις (Sasso, 2016).

Τα ανθρώπινα δικαιώματα των κρατουμένων είναι ζωτικής σημασίας για την ψυχική τους ευεξία και κατ' επέκταση την συμμόρφωση τους και την επανένταξη. Οι καταστάσεις που ζουν οι κρατούμενοι στις φυλακές είναι ευρέως γνωστές. Οι επαγγελματίες υγείας έχουν την ηθική υποχρέωση να συμπεριφέρονται σύμφωνα με την επαγγελματική τους δεοντολογία και να μην συμμετέχουν σε βίαια, απάνθρωπα βασανιστήρια. Υπάρχουν ανησυχίες μέχρι σήμερα για την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των έγκλειστων ατόμων στα σωφρονιστικά ιδρύματα (Trestman, 2014).

Στη γειτονική σε εμάς Ιταλία έγινε μια μελέτη ανάμεσα στο νοσηλευτικό προσωπικό των φυλακών, οι οποίοι απάντησαν σε ερωτήσεις που σχετίζονταν με το έργο τους στις φυλακές. Πιο συγκεκριμένα ερωτήθηκαν για τις ανάγκες των ατόμων στις φυλακές, τη διαπραγμάτευση μεταξύ φυλάκισης και φροντίδας, αν οι ίδιοι είναι ευχαριστημένοι από το εργασιακό περιβάλλον, εμπόδια στην ποιότητα φροντίδας και η ασφάλεια. Η παροχή φροντίδας γίνεται προσαρμοσμένη στις ανάγκες των ατόμων, με δυσκολία αφού, πάντα υπάρχουν τα σίδερα των κελιών μεταξύ φροντιστή και ασθενή. Από την πλευρά των φυλακισμένων πάντα υπάρχει η προσπάθεια να σε χειραγωγήσουν καθώς έχουν ανάγκη περισσότερης προσοχής και να σε χρησιμοποιήσουν προς όφελος τους. Προέχει η ασφάλεια της φυλακής και όχι η φροντίδα του ατόμου, γι' αυτό δεν μπορούν να λειτουργήσουν αυτόνομα στην εργασία τους, γεγονός που τους προκαλεί μεγάλη δυσαρέσκεια. Επιπλέον παραδέχονται πως δεν έχουν την κατάλληλη εκπαίδευση για να διαχειριστούν κάποια από τα περιστατικά. Αυτό δημιουργεί πολλές φορές μια κακή εικόνα του επαγγέλματος, χωρίς όμως να γίνονται γνωστά τα εμπόδια που συναντούν (Sasso., 2016).

Το αποτέλεσμα αυτών είναι πως οι νοσηλευτές σε αυτές τις περιπτώσεις νοιώθουν μεγάλη ανασφάλεια όσον αφορά την προσωπική σωματική και ψυχική ακεραιότητα. Ο φόβος που αισθάνονται οι επαγγελματίες υγείας μπορεί να δυσκολέψει ακόμα περισσότερο το έργο τους, από τη στιγμή που δεν σκέφτονται καθαρά. Οι ίδιοι εφάρμοσαν στρατηγικές για να καταπολεμήσουν αυτούς τους φόβους. Παραδείγματος χάριν οι νοσηλευτές στις Η.Π.Α. πρώτα ήρθαν σε επαφή με το άτομο και έπειτα διάβασαν τον φάκελο του (Jacob and Holmes, 2011).

Στην Ελλάδα νομοθετικές ρυθμίσεις του θέματος ξεκινούν από το 1862. Η συγκεκριμένη ρύθμιση βασίστηκε σε παλαιότερο του γαλλικό νομοθετικό διάταγμα, προσαρμοσμένο στις ελληνικές ανάγκες. Υπήρξε σαφείς και τεκμηριωμένος καλύπτοντας με τις ρυθμίσεις του όλο το φάσμα της αντιμετώπισης των ψυχικά ασθενών. Αυτός άλλαξε το 1973 και δεδομένου των πολιτικών καταστάσεων στη χώρα οι μεταρρυθμίσεις είχαν αναχρονιστικές διαστάσεις με χρήση μοντέλων απομόνωσης και ισόβιου εγκλεισμού. Μια δεκαετία αργότερα ξεκινά η ψυχιατρική μεταρρύθμιση και τίθεται ο κανόνας της κοινωνικής επανένταξης και αποκατάστασης αυτών των ατόμων. Το 1999 ψηφίστηκε ο νόμος 2716, ο οποίος αποτελεί βελτίωση των έως τότε δεδομένων. Σημαντικά σημεία στα οποία υπάρχει συνεργασία ψυχιατρικής και δικαιοσύνης έχουν σχέση με τους ακαταλόγιστους ασθενείς και την δικαστική τους συμπαράσταση. Τα άρθρα αυτά είναι τα υπ' αριθμόν 34, 69 και 70 του ποινικού κώδικα. Γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένα ιδρύματα για την φύλαξή τους, δηλαδή σε ψυχιατρεία, Ψ.Ν.Α., «Δρομοκαΐτειο» και Ψ.Ν.Θ. Καθώς το 1996 έχουν δοθεί και κατευθυντήριες για την αναγκαστική νοσηλεία (Μαρτινάκη, 2018). Η τελευταία μεταρρύθμιση του νόμου έγινε το 2017 με το ΦΕΚ 4509/17 στο οποίο αναφέρεται η ανάγκη ειδικών δομών και εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού, ποιος θεωρείται παραβάτης, ο οποίος χρειάζεται θεραπεία, το χρονικό όριο εγκλεισμού και επανεξέτασης για το δικαίωμα ένταξης στην κοινωνία επιπροσθέτως στο άρθρο 17 γίνεται πρώτη φορά αναφορά σε προσωπικό φύλαξης (Πέτσας και συν., 2018). Υπάρχει μια προσπάθεια βελτίωσης και επισήμανσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αυτών των ατόμων από την στιγμή κιόλας που η Ελλάδα έχει καταδικαστεί δυο φορές για καταπάτηση αυτών από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με την υπόθεση Βενιός του 2008 (Πανάγου, 2018) και την υπόθεση Καραμανώφ του 2009 (Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2011)

Κεφάλαιο 6

Συζήτηση

Όπως αναφέρουν οι Fazel and Danesh (2002), σε μια έρευνα ανάμεσα σε 62 σωφρονιστικά ιδρύματα, σε 12 χώρες, στην οποία συμμετείχαν 23000 τρόφιμοι αυτών, ένας στους επτά φυλακισμένους του δυτικού κόσμου παρουσιάζει κάποια ψυχιατρική διαταραχή. Σε αυτήν την εργασία σύγκριναν με τον γενικό πληθυσμό της Αμερικής και της Αγγλίας άτομα ίδιας ηλικίας με τους έγκλειστους και βρήκαν δύο με τέσσερις φορές περισσότερους ανθρώπους στα ιδρύματα ψυχικά άρρωστους. Σε παρόμοια εργασία το 2012 οι Fazel and Seewald με δείγμα 33588 φυλακισμένων κατέληξαν σε παρόμοια αποτελέσματα τα οποία έρχονται αντικρούουν την άποψη της Arboleda-Flórez ότι οι ψυχικά διαταραγμένοι ασθενείς δεν παρουσιάζουν βίαιη συμπεριφορά, χωρίς να την καταρρίπτει όμως.

Η φροντίδα αυτών των ατόμων είναι ένα άλλο σημείο της εργασίας, στην οποία αναφέρεται πως έγινε πράξη του θεωρητικού μοντέλου της Margaret Newman και εκπαίδευση αυτής της ομάδας του πληθυσμού για αυτό-φροντίδα βασισμένη σε ειδικό μοντέλο για αναμορφωτικούς πελάτες. Μια άλλη πρόταση θεωρητικού νοσηλευτικού μοντέλου προς χρήση από τους ιατροδικαστικούς νοσηλευτές είναι αυτό του Hodge, Health Career Model (Doyle & Jones, 2013). Σημειώνεται πως αυτά βασίζονται στην ολιστική φροντίδα του ατόμου στην οποία συμφωνεί και ο Byrt (2013), ο οποίος αναφέρει πως η ολιστική προσέγγιση βοηθά στην διαχείριση του κινδύνου και αυτοί οι ασθενείς έχουν θετικότερες συνέπειες στην μετέπειτα ζωή τους. Στα παραπάνω έρχονται να συμφωνήσουν και να συμπληρώσουν οι Jarrett *et al.*, (2012) την ανάγκη για την συνέχεια της φροντίδας αυτών των ατόμων μετά την έκτιση της ποινής τους. Στην έρευνα συμμετείχαν 60 φυλακισμένοι στην Αγγλία.

Οι Baillargeon *et al.*, (2010) με την εργασία τους, την οποία αναφέρουν ως την πρώτη μεγάλης κλίμακας που διεξήχθη στο μεγαλύτερο κρατικό σύστημα φυλακών στις Η.Π.Α. και αφορούσε τους πολλαπλούς εγκλεισμούς των ατόμων με ψυχικές διαταραχές και ιστορικό χρήσης ουσιών, φτάνουν στο συμπέρασμα πως η ολοκληρωμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας και αποκατάστασης αποτελεί κύριο θεραπευτικό συστατικό των αναγκών αυτού του πληθυσμού. Επιπροσθέτως αναφέρεται για τον αποτελεσματικότερο εντοπισμό αυτών των ατόμων από το σύστημα δικαιοσύνης, το οποίο μετέπειτα πρέπει να προβεί στις ανάλογες πράξεις. Η

συγκεκριμένη εργασία από ηθικής απόψεως δύναται να θεωρηθεί μια προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των τροφίμων των φυλακών.

Στην Φινλανδία οι νοσηλευτές παρακολουθούν μαθήματα ενός έτους περισσότερο για να απασχοληθούν ως εξειδικευμένοι στην ιατροδικαστική σε μονάδες με παραβάτες του νόμου οι οποίοι δεν φυλακίστηκαν λόγω ψυχιατρικής κατάστασης και με άτομα πολύ επικίνδυνα για τα απλά νοσοκομεία. Οι νοσηλευτές δήλωσαν πως αυτό το διδακτικό έτος τους βοηθάει πολύ στην εργασία τους (Koskinen *et al.*, 2013). Όσον αφορά την εκπαίδευση άλλος ένας τρόπος εκπαίδευσης είναι αυτός που προτάθηκε από τους Drake and Adams, (2015) με την προσομοίωση καταστάσεων.

Στο προηγούμενο κεφάλαιο γίνεται λόγος για το άγχος που δημιουργείται μέσα από αυτόν των κλάδο στους νοσηλευτές και πως φθάνουν στην σωματική και ψυχολογική εξουθένωση. Σε αυτό το σημείο υπάρχει συμφωνία από τους Dickinson and Wright, (2008), οι οποίοι προτείνουν εξίσου την αναγκαιότητα της άμεσης ψυχολογικής υποστήριξης στους επαγγελματίες υγείας, αν και αναφέρουν πως η έρευνα τους δεν ήταν μεγάλης κλίμακας. Στον αντίποδα υπάρχει μια άλλη έρευνα μετά-τραυματικού στρες στην ποιότητα της επαγγελματικής ζωής των ιατροδικαστικών νοσηλευτών που έλαβε χώρα σε μια περιφερειακή μονάδα ασφάλειας της Νορβηγίας το 2006, της οποίας τα αποτελέσματα, ήταν χαμηλά, παρά τη φύση του επαγγέλματος (Lauvrud, 2009).

Η Dash, (2016) στην εργασία της περιγράφει την ειδικότητα και αναφέρεται στις ανάγκες της Ινδίας για αυτήν και πως χρειάζεται να προστεθεί στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Αντίστοιχα και μερικά χρόνια νωρίτερα γίνεται παρόμοια συζήτηση στον ελληνικό χώρο από τον Λουλουδή και τους συνεργάτες του το 2014 και τον Καραμίντζιο και τους συνεργάτες του το 2015, όπου και τα δύο άρθρα υποστηρίζουν πως η χώρα έχει ανάγκη της εξειδίκευσης των νοσηλευτών σε αυτόν τον τομέα.

Κεφάλαιο 7

Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία συμπερασματικά κλείνει επισημαίνοντας πως το φαινόμενο της βίας είναι ένα παγκοσμίου ενδιαφέροντος πρόβλημα της δημόσιας υγείας. Οι περισσότεροι παραβάτες ανά τον κόσμο παρουσιάζουν προβλήματα ψυχικής υγείας, όπως δείχνουν οι περισσότερες έρευνες.

Βάσει των νόμων περί των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αυτά τα άτομα έχουν το δικαίωμα για μιας καλής μεταχείρισης από την πολιτεία και δυνατότητα σε ειδικευμένη φροντίδα υγείας. Με το γεγονός πως χρήζει να προφυλάσσεται και το δημόσιο καλό, γίνεται αντιληπτή η ανάγκη εξειδικευμένων κέντρων κράτησης, στα οποία θα παρέχεται φροντίδα ως προς την αποκατάσταση και την επανένταξη αυτών των ατόμων στην κοινωνία. Στη χώρα μας υπάρχουν 3 ειδικές δομές σε ψυχιατρικά νοσοκομεία και 5 μονάδες σε γενικά νοσοκομεία. Η επιστημονική ομάδα αποτελείται από ψυχιάτρους, νοσηλευτές, κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους, οι οποίοι χρειάζεται να εκπαιδευτούν στην ιατροδικαστική επιστήμη για να παρέχουν μια άρτια φροντίδα σε αυτήν την ομάδα.

Οι ιατροδικαστική νοσηλευτική υπάρχει επίσημα τα τελευταία 23 χρόνια σαν ειδικότητα με την αρχή να έχει γίνει στις Η.Π.Α. και ακόμα και σήμερα εξελίσσεται. Μια εξειδίκευση της νοσηλευτικής, με την οποία ο επαγγελματίας υγείας καταρτίζεται για να παρέχει την καταλληλότερη φροντίδα στο θύμα, βιώσαντα και μη, στο θύτη, σε όποιο φύλο και σε όποια ηλικιακή βαθμίδα ανήκουν, σε προσωπικό επίπεδο βάσει ολιστικού μοντέλου και στα πλαίσια του νομικού δικαίου. Γίνεται μια προσπάθεια από μερικές χώρες να ενταχθεί στο προπτυχιακό επίπεδο σπουδών και από άλλες χώρες να ενταχθεί στις ειδικότητες του κλάδου.

Στην Ελλάδα στην αρχή του 2018 γίνεται η ένταξη της ειδικότητας στον τομέα της ψυχικής υγείας της Ε.Ν.Ε. Για να γίνει ευρύτερα γνωστή στο νοσηλευτικό κοινό λαμβάνει χώρα το πρώτο εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην πρωτεύουσα και ακολουθούν δύο ημερίδες μία τον Ιούνιο και η άλλη τον Οκτώβριο του ίδιου έτους. Επιπλέον οι ιατροδικαστικοί νοσηλευτές παρουσίασαν τα θέματά τους σε στρογγυλή τράπεζα του 4^{ου} πανελληνίου συνεδρίου της ΕΨΔΕ, πρώτη φορά στα τέλη του Νοεμβρίου, παρουσία ατόμων και άλλων επιστημών. Γνωρίζουν τα λάθη του παρελθόντος και πλέον και με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα του ΕΚΠΑ λαμβάνουν μια καλύτερου επιπέδου

επιστημονική γνώση με την οποία δύναται να ακολουθήσει μια εξαιρετη πορεία στον τομέα που ξεκίνησε να ανθίζει επίσημα και στη χώρα.

Βιβλιογραφία

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (2011) *ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΑΡΑΜΑΝΩΦ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ*.

Καραμίντζιος, Α., Γεωργοπούλου, Ι., Λουλούδης, Δ. (2015) 'Ιατροδικαστική Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας', *ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ*, pp. 6–11.

Καύκια, Θ. (2017) 'Ειδικευμένοι νοσηλευτές : αναγκαιότητα ή πολυτέλεια ', *Hellenic journal of Nursing Science*, 9(3), pp. 3–5.

Λουλούδης, Δ., Μπελεγρίνος, Σ., Στάϊκος, Χ. (2014) 'Ιατροδικαστική Νοσηλευτική: Μία διεθνής πραγματικότητα', *Επιστημονικά Χρονικά*, 19(3), pp. 243–253.

Μαρτινάκη, Σ., Παπαϊωάννου, Α. and Ασημόπουλος, Χ. (2018) 'Ψυχιατροδικαστική κοινωνική εργασία', *Archives of Hellenic Medicine*, 35(1), pp. 120–128.

Μπελλάλη, Θ. (2011) 'Βασικές Αρχές και Μεθοδολογία της Συστηματικής Ανασκόπησης Ποσοτικών Μελετών', *Nosileftiki*, 50(1), pp. 10–22.

Arboleda-Flórez, J., Holley, H. and Crisanti, A. (1998) 'Understanding causal paths between mental illness and violence', *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 33(SUPPL. 1), pp. 38–46. doi: 10.1007/s001270050208.

Baillargeon, J. *et al.* (2010) 'Risk of reincarceration among prisoners with co-occurring severe mental illness and substance use disorders', *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 37(4), pp. 367–374. doi: 10.1007/s10488-009-0252-9.

Bowring-Lossock, E. (2006) 'The forensic mental health nurse - A literature review', *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 13(6), pp. 780–785. doi: 10.1111/j.1365-2850.2006.00993.x.

Brewer-smyth, K., Cornelius, M. E. and Pickelsimer, E. E. (2015) 'Childhood Adversity, Mental Health, and Violent Crime', *Journal of Forensic Nursing*, 11(1), pp. 4–14. doi: 10.1097/JFN.0000000000000062.

Brown, K. M. (2012) 'From Nurse Ratched to modern forensic mental health nursing.', *Journal of Psychiatry & Law*, 40(1), pp. 93–104. doi: 10.1177/009318531204000107.

- Byrt, R.** (2013) 'Forensic Nursing Interventions With Patients With Personality Disorder: A Holistic Approach', *Journal of Forensic Nursing*, 9(3), pp. 182–188. doi: 10.1097/JFN.0b013e31827a9293.
- Campbell, R. et al.** (2010) 'Anogenital injuries in childhood sexual abuse victims treated in a pediatric Forensic Nurse Examiner (FNE) program', *Journal of Forensic Nursing*, 6(4), pp. 188–195. doi: 10.1111/j.1939-3938.2010.01084.x.
- Cole, H.** (2009) 'Human trafficking: implications for the role of the advanced practice forensic nurse.', *Journal of the American Psychiatric Nurses Association*, 14(6), pp. 462–70. doi: 10.1177/1078390308325763.
- Coyer, S. M. and Gallo, A. M.** (2005) 'Secondary Analysis of Data', *Journal of Pediatric Health Care*, 19(1), pp. 60–63. doi: 10.1016/j.pedhc.2004.10.003.
- Dahlberg, L. L. and Krug, E. G.** (2006) 'Violence a global public health problem', *Ciência & Saúde Coletiva*, 11(2), pp. 277–292. doi: 10.1590/S1413-81232006000200007.
- Dash, S. K., Patel, S. and Chavali, K.** (2016) 'Forensic nursing - Global scenario and Indian perspective', *Journal of Forensic and Legal Medicine*. Elsevier Ltd, 42, pp. 88–91. doi: 10.1016/j.jflm.2016.05.020.
- Dickinson, T. and Wright, K. M.** (2008) 'Stress and burnout in forensic mental health nursing : a literature review', *British Journal of Nursing*, 17(2), pp. 82–87.
- Downing, N. R. and Mackin, M. L.** (2012) 'The perception of role conflict in sexual assault nursing and its effects on care delivery', *Journal of Forensic Nursing*, 8(2), pp. 53–60. doi: 10.1111/j.1939-3938.2012.01135.x.
- Doyle, M. and Jones, P.** (2013) 'Hodges' Health Career Model and its role and potential application in forensic mental health nursing', *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 20(7), pp. 631–640. doi: 10.1111/j.1365-2850.2012.01961.x.
- Drake, S. A. and Adams, N. L.** (2015) 'Three forensic nursing science simulations', *Clinical Simulation in Nursing*. Elsevier, 11(3), pp. 194–198. doi: 10.1016/j.ecns.2014.11.004.
- Draughon-Moret, J. E. et al.** (2016) 'Nonoccupational Postexposure Human Immunodeficiency Virus Prophylaxis, Acceptance Following Sexual Assault',

- Nursing Research*, 65(1), pp. 47–54. doi: 10.1097/NNR.0000000000000122.
- Eronen, M., Angermeyer, M. C. and Schulze, B. (1998) ‘The psychiatric epidemiology of violent behavior’, *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*, 33(Suppl), pp. 13–23. doi: 10.1007/s001270050205.
- Fazel, S. and Danesh, J. (2002) ‘Serious mental disorder in 23 000 prisoners: A systematic review of 62 surveys’, *The Lancet*, 359, pp. 545–550. doi: 10.1016/S0140-6736(02)07740-1.
- Fazel, S. and Seewald, K. (2012) ‘Severe mental illness in 33 588 prisoners worldwide: Systematic review and meta-regression analysis’, *British Journal of Psychiatry*, 200(5), pp. 364–373. doi: 10.1192/bjp.bp.111.096370.
- Garbacz Bader, D., M., Gabriel, S. (2010) *Forensic Nursing a concise manual*.
- Happell, B., L., J. P. and Martin, T. (2003) ‘Stress and burnout in forensic psychiatric nursing’, *Stress and Health*, 19(January), pp. 63–68. doi: 10.1002/smi.963.
- Hayes, M. O. and Dorothy, J. (2007) ‘Health as Expanding Consciousness : Pattern Recognition and Incarcerated Mothers , a Transforming Experience’, *Journal of Forensic Nursing*, 3(2), pp. 61–66.
- Jacob, J. D. and Holmes, D. (2011) ‘Working under threat: Fear and nurse-patient interactions in a forensic psychiatric setting’, *Journal of Forensic Nursing*, 7(2), pp. 68–77. doi: 10.1111/j.1939-3938.2011.01101.x.
- Jacob, J. D., Holmes, D. and Buus, N. (2008) ‘Humanism in forensic psychiatry : the use of the tidal nursing model’, *Nursing Inquiry*, 15(3), pp. 224–230.
- Jarrett, M. *et al.* (2012) ‘Continuity of care for recently released prisoners with mental illness: a pilot randomised controlled trial testing the feasibility of a Critical Time Intervention’, *Epidemiology and Psychiatric Sciences*, 21(2), pp. 187–193. doi: 10.1017/S2045796011000783.
- Koskinen, L. *et al.* (2013) ‘The professional competence profile of Finnish nurses practising in a forensic setting’, *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, pp. 1–7. doi: 10.1111/jpm.12093.
- Lauvrud, C., Nonstad, K. and Palmstierna, T. (2009) ‘Occurrence of post traumatic

stress symptoms and their relationship to professional quality of life (ProQoL) in nursing staff at a forensic psychiatric security unit : a cross-sectional study', *Health and Quality of Life Outcomes*, 6, pp. 1–6. doi: 10.1186/1477-7525-7-31.

Lawrence, W. (1997) 'Forensic nursing : a review of concepts and definitions', *Nursing Standard*, 11(23), pp. 46–47.

Logan, T., Cole, J. and Capillo, A. (2007) 'Sexual Assault Nurse Examiner Program Characteristics , Barriers , and Lessons Learned', *Journal of Forensic Nursing*, 3(1), pp. 24–34.

Logan, T. K., Cole, J. and Capillo, A. (2006) 'Program and sexual assault survivor characteristics for one SANE program.', *Journal of forensic nursing*, 2(2), pp. 66–74. doi: 10.1111/j.1939-3938.2007.tb00089.x.

Lynch, V. A. (2011) 'Forensic nursing science: Global strategies in health and justice', *Egyptian Journal of Forensic Sciences*. Forensic Medicine Authority, 1(2), pp. 69–76. doi: 10.1016/j.ejfs.2011.04.001.

Maeve, M. K. and Vaughn, M. S. (2001) 'Nursing with prisoners: the practice of caring, forensic nursing or penal harm nursing?', *ANS. Advances in nursing science*, 24(2), pp. 47–64. doi: 10.1097/00012272-200112000-00006.

Maruca, A. T. *et al.* (2017) 'Self-Care Management in Corrections: Perspectives From Persons With an Incarceration Experience', *Journal of Forensic Nursing*, 13(3), pp. 126–134. doi: 10.1097/JFN.0000000000000162.

Mason, T., Coyle, D. and Lovell, A. (2008) 'Forensic psychiatric nursing: skills and competencies: I role dimensions', *Journal of Psychiatric & Mental Health Nursing*, 15(2), pp. 131–139. doi: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2850.2007.01192.x>.

Mcart, E. W., Ph, D. and Mcdouyl, L. W. (1985) 'Secondary Data Analysis- A New Approach to Nursing Research', XVII(2).

Mcgillivray, B. (2005) 'The role of Victorian emergency nurses in the collection and preservation of forensic evidence : a review of the literature', *Accident and Emergency Nursing*, 13, pp. 95–100. doi: 10.1016/j.aaen.2004.09.001.

Miller, C. L. *et al.* (2010) 'Forensic nursing : An emerging competency for contemporary practice', *Teaching and Learning in Nursing*. National Organization for

Associate Degree Nursing, 5(3), pp. 98–103. doi: 10.1016/j.teln.2010.01.001.

Du Mont, J. *et al.* (2016) ‘Development of skills-based competencies for forensic nurse examiners providing elder abuse care’, *BMJ*, 6, pp. 1–8. doi: 10.1136/bmjopen-2015-009690.

Du Mont, J., White, D. and McGregor, M. J. (2009) ‘Investigating the medical forensic examination from the perspectives of sexually assaulted women’, *Social Science and Medicine*. doi: 10.1016/j.socscimed.2008.11.010.

Nolan, G. and Walsh, E. (2012) ‘Caring in prison: The intersubjective web of professional relationships’, *Journal of Forensic Nursing*, 0, pp. 1–7. doi: 10.1111/j.1939-3938.2012.01142.x.

Plichta, S. B., Clements, P. T. and Houseman, C. (2007) ‘Why SANEs Matter : Models of Care for Sexual Violence Victims in the Emergency Department’, *Journal of Forensic Nursing*, 3(1), pp. 15–23.

Sasso, L. *et al.* (2016) ‘Ethical issues of prison nursing : A qualitative study in Northern Italy’, *Nursing Ethics*, pp. 1–17.

Stewart, W. (2018) ‘What Does the Implementation of PeerCare Training in a U.K. Prison Reveal About Prisoner Engagement in Peer Caregiving?’, *Journal of Forensic Nursing*, 14(1), pp. 18–26. doi: 10.1097/JFN.0000000000000183.

Trestman, R. L. (2014) ‘Ethics, the Law, and Prisoners: Protecting Society, Changing Human Behavior, and Protecting Human Rights’, *Journal of Bioethical Inquiry*, 11(3), pp. 311–318. doi: 10.1007/s11673-014-9560-1.

Wolff, N. (2005) ‘Community reintegration of prisoners with mental illness: A social investment perspective’, *International Journal of Law and Psychiatry*, 28(1), pp. 43–58. doi: 10.1016/j.ijlp.2004.12.003.

Ιστοσελίδες

<http://www.who.int/violenceprevention/approach/definition/en/>

http://enne.gr/nosileftikoi_epistimonikoi_tomeis

<https://www.forensicnurses.org/page/WhatisFN>